Jaargang 111. Dingsdag, 26 October 1852. No. 86.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant wordt aan de geabonneerden verzonden: *Bijblad* no. 28, inhoudende *Kort Verslag van de Handelingen van den Gemeenteraad van Groningen en der Staten-Generaal.*

VERHURING VAN

Boekweit-Veen.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat door den Heer Mr. **J. L. TRIP**, *Rentmeester van de Stads Veenen en Ter Apel* onder hunne goedkeuring, ten overstaan van den Heer Mr. **H. S. G. KONING**, Notaris te *Wedde*, op DONDERDAG den 28sten October 1852, op het Veen gelegen te *Ter Apel* en *Ter Haar*, publiek voor *vijf of meer jaren* **IN HUUR** zullen worden gepresenteerd: pl. m. 180 perceelen **VEEN**, om te BEBOEKWEITEN.

GRONINGEN, 18 October 1852.

Burgemeester en Wethouders voornd.: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen bij deze ter algemeene kennis, dat door den RAAD dier Gemeente, bij besluit van den 25sten Augustus l.l., no. 2, is bepaald, dat de betrekking van **KLOKLUIDER** voor het ***WINSCHOTERVEER*** en de ***BIJVEEREN*** **zal ophouden met den 1sten November 1852**, en dat de **SCHUITEN** van die VEEREN van dien tijd af in deze Stad zullen **afvaren** op de **bepaalde tijden** met **den laatsten Klokslag** van de **Klok van Martinitoren.**

GRONINGEN, 20 September 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BUREAU VAN POLITIE.

Buiten de Boteringepoort is op den namiddag van den 24sten October gevonden een **STALEN RING**, waaraan **TIEN SLEUTELS.** Te bekomen aan het BUREAU van POLITIE.

NIEUWSTIJDINGEN.

AMERIKA.

HOLLANDSCHE KOLONIE SHEBOYGAN, 28 September.

De democratische bladen te Milwaukie geven goed getuigenis van onze landgenooten in die stad, nopens de voorbereidende maatregelen ter verkiezing van eenen kandidaat voor het Presidentschap. L.l. Dingsdag kwamen zij aan den hoek van Oost Water en Division Straten in grooten getale bijeen, en rigtten, onder de directie van den heer *H. Spaan*, en onder het gebulder des kanons, het spelen van muzijk en een uitbundig gejuich der vergaderde menigte, een ruim 100 voeten lange vrijheidsboom op. Daarna werden vurige aanspraken gehouden in de Hollandsche, Duitsche en Engelsche talen, door de heeren *Spaan*, *Bade*, *Schlomilch*, *Oswald*, *Upham* en *James*, en de sprekendste bewijzen geleverd, dat zij alle eendragtelijk stemmen zullen voor *Pierce & King*, de vrienden van den aangenomen burger, zoowel als van den inboorling, en de kandidaten van de ware democratie dezes lands.

Uit alle deelen dezes staats wordt ons de verzekering gegeven, dat de Hollandsche bevolking van Wisconsin een goed getuigenis van zich zal doen uitgaan op aanstaanden tweeden November. Landgenooten in andere staten, volgt hun voorbeeld, gaat en doet desgelijks!

— De bevrijding van Cuba nadert met rassche schreden. In de groote oostelijke en zuidelijke steden worden kompagniën geformeerd, om den tot op het uiterste geplaagden en daardoor verbitterde Creolen ter hulp te snellen.

SPANJE.

De werken van *Eug. Sue*, *George Sand*, *Alexander Dumas* en andere van dien stempel, zijn in alle Spaansche bezittingen verboden. Alle exemplaren, die in de boekwinkels in voorraad waren, zijn op één en hetzelfde uur in geheel Spanje geconfiskeerd en de boekhandelaars hebben last ontvangen om eene lijst der koopers over te leveren. Bijzondere personen, die ze bezitten, verkrijgen het betaalde geld terug, wanneer zij die binnen drie weken aan de politie overgeven; doen zij dit niet, dan vervallen zij in eene straf naar goedvinden der politie.

DUITSCHLAND.

De Bondsvergadering hield op den 20sten dezer eene korte zitting, waarin de verkoop der beide Duitsche oorlogsstoombooten *Ernst August* en *Groot-Hertog van Oldenburg*, aan Oostenrijk, werd goedgekeurd.

— Een aantal der aanzienlijkste Israelitische ingezetenen van Frankfort heeft den 16den dezer een protest openbaar gemaakt tegen het dezer dagen vermelde besluit van den Frankforter Senaat, waarbij hun (in gevolge het bekende Bondsbesluit) de burgerschaps-regten ontnomen worden, die hun bij de in 1848 plaats gehad hebbende gelijkstelling met andere burgers toegekend waren. „Geen welgezind Christelijk burger — zegt de *Frankfurter Post-zeitung* — zal aan zijne Israelitische medeburgers, bij den toestand waartoe zij thans weder vernederd zijn, zijne opregte deelneming weigeren. Alleen in zoo verre doet het protest onzen Senaat welligt ongelijk, als deze in zijne moeijelijke stelling niet anders handelen kon. Wie omtrent de handelingen in de vergadering van den Senaat nader onderrigt is, weet, dat het bedoelde besluit met tegenzin is genomen."

Het gerucht is in omloop dat 57 van de aanzienlijkste Israëlitische familiën, waaronder die van den heer *A. van Rothschild* en die van den consul van Modena, den heer *B. H. van Goldschmid*, besloten hebben zich elders te vestigen.

— De bekende „Turnvater" *Jahn*, die in de jongste volksbewegerten eene zeer belangrijke rol speelde en lid der nationale vergadering was, is dezer dagen, in den ouderdom van 74 jaren, te Freiburg overleden.

— In het jaar 1851 zijn in Bohemen 104 Katholijken tot de Augsburgsche confessie en 357 Katholijken tot de Helvetische (Calvinistische) belijdenis overgegaan; daarentegen zijn slechts 15 Evangelischen en 38 Calvinisten Katholijk geworden. Ongeveer dezelfde resultaten hebben in Moravie en Hongarije plaats gehad.

— Volgens een besluit van den minister van eeredienst te Warschau uitgevaardigd, zullen in al de steden van het koningrijk de meisjes op partikuliere scholen, van den 1sten Jan. af eene eenparige kleeding, wat kleur en snede aangaat, moeten dragen. De leerlingen der overige scholen en gymnasien droegen reeds sedert lang uniform en moeten elken officier, door het hoofd te ontblooten, groeten. Het nalaten van dit eerbewijs wordt gestreng gestraft.

— De korenoogst in Zuid-Rusland heeft dit jaar alle verwachtingen overtroffen. Sedert dertig jaren berinnert men zich zulk eene rijke inzameling niet. De Mennonieten en andere kolonisten alleen zullen meer dan 300,000 tschetwert in den handel leveren. Er waren handen te weinig om den oogst binnen te halen. Handwerkers verlieten hun werk, om, als maaijers, hooger dagloon te verdienen. Er zijn projecten tot het leggen van spoorwegen uit de korengevende gouvernementen naar Odessa, die voor den graanhandel van het hoogste belang zijn en groot voordeel beloven.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 21 October.

Een ministeriëel blad berigt, dat het lijk van den hertog *van Wellington* Dingsdag den 16den November zal worden ter aarde besteld; dat de plegtigheid zooveel mogelijk een militair karakter zal hebben, en dat alleen deputatiën der beide Parlementshuizen en niet alle leden het lijk zullen volgen.

Alles doet voorzien, dat de begrafenis-plegtigheid des hertogs *van Wellington* allerprachtigst zijn zal. De prins *van Pruissen*, alsmede de hoofd-officieren der vreemde legers, waarvan de hertog den titel van veldmaarschalk voerde, zullen, zegt men, de lijkstaatsie bijwonen, die door 6 regementen infanterie, 8 eskadrons kavallerie, 17 kanonnen, het korps mariniers en 83 veteranen van het hospitaal Chelsea zal worden gevolgd. De markies *d'Anglesey*, de wapenbroeder des hertogs, zal den maarschalkstaf dragen.

In de St. Pauls kerk werden de toebereidselen reeds gemaakt voor de teraardebestelling. Overal langs den weg, dien de stoet zal nemen, worden kamers te huur aangeboden; men zal beseffen, hoe groot de eischen zijn, wanneer men verneemt, dat in de nabijheid der kerk drie guinjes per persoon worden gevorderd.

— Het bezoek, door de Koningin op hare laatste reize aan de kokerbrug over den Menaï gebragt, geeft de dagbladen aanleiding om met regtmatigen trots nog eens op dit wonderwerk van Engelsche werktuigkunde, het meesterstuk van den ingenieur *Stephenson*, terug te komen. 700,000 p. st. werden aan deze twijfelachtige proeve, om het spoorwegnet op dit eene punt te kunnen voltooijen, zonder de scheepvaart te stremmen, gewaagd, en dat wel door eene partikuliere compagnie met slechts 20,000 p. st. ondersteuning voor 7 jaren, bij wijze van post-kontrakt. Welk ander land heeft zoo iets aan te wijzen? Waar is het niet eene onmogelijkheid? De ontwerper *Stephenson* heeft in persoon zijn werk aan het Koninklijk echtpaar verklaard. Het was een heerlijke herfstmorgen; de ochtendnevel was langzaam opgetrokken en de hooge bezoekers hadden bij hunne aankomst aan de enorm hooge kokerbrug een prachtig vergezigt over de zee en de rotsige kusten. Uit voorzigtigheid, en ook opdat de Koningin het werk bedaard zou kunnen bezien, werd de locomotief van haar waggon los gehaakt, toen zij door de 1850 voeten lange kokerbrug hoog boven de zee passeren zou, en eenige werklieden schoven het rijtuig over de rails voort. Intusschen wandelde Prins *Albert* met den Prins *van Wales* boven over den koker, binnen welken zijne vorstelijke gade op de beschreven wijze den togt voortzette. Weinige oogenblikken te voren hadden zij een extra-trein zien passeren. Aan het einde van de brug gekomen, begaven de Koningin en Prins *Albert* zich in de diepte aan den oever der zee, om van daar het reusachtige werk boven hunne hoofden te beschouwen, daar men slechts van dit punt de kolossale afmetingen goed kan zien, die door de harmonie der deelen, van een ander standpunt beschouwd, minder in het oog vallen. Hier hing *Stephenson* een tafereel op, welke ontzettende krachten hadden moeten worden aangewend, om den ijzeren koker omhoog te brengen; hoe men kettingen van eene mans dikte daartoe had moeten gebruiken, die echter gedurende de uitvoering beduidend waren uitgerekt, en als waren zij van gomelastiek vervaardigd geweest, vervolgens hunne oorspronkelijke lengte hadden hernomen. Hij verhaalde verder aan zijne verbaasde vorstelijke toehoorders, hoe de geweldige drukking het water der hydraulische persen, tot de opheffing gebruikt, door de poriën van 10 duimen dikke ijzeren cilinders had heen geperst, en hoe ook hier weder de elasticiteit van 't ijzer duidelijker dan ooit gebleken was. Wat de sterkte van de kokerbrug betrof, verzekerde *Stephenson* aan de Koningin, dat men een volgeladen linieschip in het midden tusschen de steunpunten zou kunnen ophangen, zonder dat zij in het minst er door leed. De vorstelijke bezoekers namen met ongeveinsde bewondering, die zij in de hartelijkste woorden uitdrukten, afscheid van den genialen ontwerper, en de koninklijke telgen namen eenige losse steenen tot aandenken mede.

— Uit een bekend gemaakten officiëlen staat nopens de opbrengst van het goud uit de mijnen van Californië en Australië tot April j.l. blijkt, dat tot op gezegd tijdstip eerstgenoemd land voor eene waarde van 43,000,000 £ en laatstgenoemd land voor 4,800,000 £ aan stofgoud heeft opgeleverd, waarvan naar Engeland is gekomen uit Californië voor 3,505,395 £ en uit Australië voor 3,748,000 £.

— De invoer van vee uit Holland en het Noorden blijft in groote mate aanhouden. Laatstl. Dingsdag werden alleen te Londen aangebragt 6450 stuks levend vee, meest uit Holland. Alleen uit het Nieuwe Diep bragt de *William Penn* 1161 schapen aan.

— De dagbladen waarschuwen hunne lezers voor de thans in omloop zijnde valsche geruchten nopens het lot van sir *John Franklin*. De admiraliteit heeft noch eenig berigt noch eenige mededeeling ontvangen, waaruit in het minst zou blijken wat er van den ongelukkigen reiziger zou geworden zijn.

— In een brief van den heer *Hume*, het beroemde liberale parlementslid, aan de Londensche *Times* leest men, dat het genootschap hetwelk onder den naam van „*het genootschap van Parlementaire en finantiële hervorming*" werkzaam is tot bevordering van de hervormingen, die hij telken jare in het Lagerhuis voorslaat (te weten uitbreiding van het stemregt, verkorting van den duur des parlements, eene betere verdeeling des lands in kiesdistricten, geheime stemming tot verkiezing der parlementsleden), thans tweehonderd negentig afdeelingen of medewerkende vereenigingen in onderscheidene deelen des Rijks heeft.

— Volgens de jongste tijdingen uit Australië, bedraagt de wekelijksche opbrengst van ééne goudstreek, 70 mijlen van Melbourne gelegen, nagenoeg honderdduizend onsen gouds, zoodat in evenredigheid de jaarlijksche opbrengst twintig millioen pond sterling moet beloopen. Volgens eene daarop gegronde gematigde berekening, zouden de Australische kolonien te zamen in een jaar niet minder dan veertig millioen pond sterling aan goud opleveren. Als eene proeve van de groote verandering welke deze goudproductie in den maatschappelijken en volkshuishoudelijken toestand dier gewesten te weeg brengt, wordt medegedeeld, dat men er thans de schapen van honderden mijlen verwijderde oorden naar de goudgraverijen drijft, slagt, het vleesch nuttigt, doch de huid en de talk als afval op de plaats verbrandt, terwijl vroeger alleen de wol en de talk waarde hadden en het vleesch weggeworpen werd.

Men rekent dat het aantal uit Engeland naar Australië verhuizende personen dit jaar honderdduizend zal bedragen, het meerendeel waarvan reeds op weg is; en men is bezorgd dat de in Australië voorhanden levensmiddelen niet toereikend zullen zijn om eene zoo plotseling vermeerderende bevolking te voeden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 October.

De President is weder alleen met zich zelf te rade gegaan, ten opzigte der bijeenroeping van den Senaat. Zijne vertrouwdste vrienden waren van meening, dat hij de legale opening der aanstaande zitting zou afwachten — en plotseling wordt tegen middernacht zijne nota, inhoudende zamenroeping tegen den 4den November, aan den *Moniteur* bezorgd, om den volgenden morgen in 't licht te verschijnen.

— De meening dat de Paus werkelijk den nieuwen Keizer zou komen inzegenen, wint veld. — Te Nantes circuleert een adres aan den Paus, waarbij hij wordt uitgenoodigd om den uitverkorene des volks te komen inzegenen. Dit beeld zal waarschijnlijk navolging vinden.

— Sommigen voorspellen, dat *Louis Napoleon* als Keizer eene civiele lijst wenscht te hebben van 25 millioen francs. Die som had zijn oom ook. Anderen zeggen, dat de Prins zulk een aanzienlijk inkomen niet wenscht, en aan 12 millioen genoeg meent te hebben. Hij wil echter steeds veel besteden voor groote feesten, omdat hij het geld, daartoe noodig, goed besteed acht. Elk bal toch, op de Tuileriën gegeven, brengt den Parijschen kleinhandel ettelijke honderdduizende francs aan. Ook voor de leden zijner familie zal hij welligt kredieten vragen, omdat hij wil, dat zij hunnen rang in den staat op waardige wijze ophouden.

— De te St. Etienne in hechtenis genomen valsche *Gaillard* is een gewezen politieagent, bekend onder den naam van *Vignes*.

(Men maakt ook daaruit weder op, dat dit zoogenaamde komplot nooit heeft bestaan dan in het brein van den prefect van politie, *de Maupas*.)

— Met weet thans stellig dat er voor en na de terugkomst van *Lodewijk Napoleon*, talrijke aanhoudingen te Parijs zijn gedaan.

— De groot-rottenvanger van de hoofdstad heeft gisteren zijne werkzaamheden aangevangen, en op dien dag 5000 rotten gedood.

— De prefect van het departement du Doubs, die, gelijk dezer dagen gemeld, de mijnwerkers den toegang tot de kroegen heeft verboden, heeft thans hetzelfde verbod toegepast op de dienstboden, als in maatschappelijken zin niet verantwoordelijk zijnde voor hunne daden.

— De vorsten, die tegenwoordig den Keizersnaam dragen, zijn: Keizer *Nikolaas* van Rusland, Keizer *Frans Josef* van Oostenrijk, de Keizer van China, de Keizer van Japan en de zwarte Keizer *Soulouque* van Haïti.

Het Turksche regeringsblad berigt, dat de Keizer van Turkije, die tot dusverre den titel van *Zijne Hoogheid de Sultan* droeg, nu ook en wel voor het eerst den titel van „Z. M. de Keizer der Turken heeft aangenomen."

Van den 22sten. De voorstelling, welke heden avond in het *Théâtre Français* zal plaats hebben, en welke zal bestaan in de veelbeteekenende voorstelling van het bekende stuk van *Corneille*, waarin keizer *Augustus* aan *Cinna* genade schenkt, en gepaard gaan met de voordragt van eenige coupletten ter eere van *Lodewijk Napoleon*, het keizerrijk en de vrede, door mlle. *Rachel*, heeft de aandacht van het algemeen bijna uitsluitend op zich doen vestigen en gaandeweg de dramatische belangrijkheid in eene staatkundige veranderd, hetgeen des te minder te verwonderen is, wanneer men bedenkt, dat deze voorstelling zoude bijgewoond worden door den President, al de ministers en hooge staatsbeambten.

Deze zaak is zeer belagchelijk geworden door eene verandering in de op te voeren stukken. In plaats van het stuk van *Molière*, waarmede de voorstelling zoude besloten worden, heeft men dit door een zoogenaamd *Proverbe* (een aanschouwelijk gemaakt spreekwoord) vervangen en nu luidde het biljet aldus: „*Cinna of de genade van Augustus*: — *Het Keizerrijk brengt Vrede*; — *Men kan voor niets instaan.* Men begrijpt, dat deze toevallige vereeniging, welke niet bijzonder en scherper konde zijn, indien zij opzettelijk zoo bijeengebragt was, niet weinigen heeft doen lagchen.

(De titel van 't nastukje is werkelijk zonderling, en men weet nu niet, of men nog wel mag rekenen op de voorspellingen, die men nopens eene spoedige amnestie maakte uit de keuze van de *Cinna*.

Van den 23sten. De *Moniteur* bevat een decreet houdende het verleenen van een crediet van 200,000 fr. aan den minister van binnenl. zaken, ten behoeve der kerk van Ste. Géneviève.

— Gisteren avond heeft de aangekondigde voorstelling in het Théâtre Français plaats gehad. De President woonde die bij. Op zijn weg en bij zijne intrede in de zaal is hij, door duizendwerf herhaalde kreten van *Leve de Keizer!* begroet. De schouwburg was uitwendig prachtig verlicht, en de zaal inwendig smaakvol versierd. De dames droegen allen ruikers van viooltjes. Gedurende de voorstelling van *Cinna* heeft het publiek op alle zinspelingen gelet, en die levendig toegejuicht. Na het treurspel heeft Mlle. *Rachel*, door al de artisten vergezeld, het dichtstuk van *Arsène Haussaye*: *l'Empire c'est la paix*, voorgedragen. De President heeft kort voor het eindigen der voorstelling de zaal verlaten onder het herhaalde luide kreten van *leve de Keizer!* en is naar St. Cloud teruggekeerd.

Voortdurend is de *Moniteur* opgevuld met adressen aan den President, waarbij op het herstel des Keizerrijks wordt aangedrongen.

BELGIE.

BRUSSEL, 22 October.

Eergisteren meende men, dat er nog veel kans bestond, om een ministerie *de Broeckère* tot stand te zien brengen. Gisteren schijnen zich echter weder onoverkomelijke bezwaren te hebben opgedaan; immers men meldt heden van zeer goederhand, dat dien dag de heer *de Broeckère* bij Z. M. den Koning op het kasteel van Laeken ten gehoore is toegelaten, en bij dit gehoor Z. M. heeft verzocht, van de hem opgedragene last, om een nieuw kabinet bijeen te brengen, te worden ontheven. — Welk besluit de Koning omtrent deze gewigtige aangelegenheid denkt te nemen, is nog onzeker.

— Uit de Vlaamsche dagbladen van onderscheiden partijen blijkt, dat de linnen-fabrikatie in Vlaanderen thans weder achteruitgaat en dat vele arbeiders, die daarin vroeger een bestaan vonden, voor het oogenblik zonder werk zijn.

— De eerste aflevering van de op kosten der regering uitgegevene geïllustreerde grondwet is dezer dagen in het licht verschenen en mag een waar meesterstuk, zoowel wat de typografie als wat de platen betreft genoemd worden. De eerste aflevering bevat zeven illustratiën; het titelblad, portret des Koninge en der Kroonprinsen, de nationale souvereiniteit, de gelijkheid der burgers voor de wet, de vrijheid der drukpers, de vrijheid van godsdienst, de regterlijke magt, alle welke door den heer *Lagye* geteekend en door de heeren *Brown*, *Pannemaker* en *Vermorken* keurig in hout gesneden zijn.

— Gedurende de eerste negen maanden van dit jaar 1852 is in 's Rijks schatkist ontvangen 61,721,438 fr., dat is 2,646,043 meer dan in gelijk tijdsverloop van 't jaar 1851, en bij slotsom 2,571,188 fr. meer, dan bij begrooting is geraamd.

NEDERLAND.

'S GRAVENHAGE, 23 October.

De Eerste Kamer der Staten Generaal is bijeengeroepen tegen Vrijdag, den 29sten October aanstaande.

— Uit de berigten der Londensche bladen van den 21sten dezer blijkt, dat het Nederlandsch eskader den 10den dezer, van Tanger komende, in de baai van Gibraltar het anker geworpen heeft, de vesting met een saluut van 21 schoten begroetende. Den volgenden dag stapte de Nederlandsche vlootvoogd *Bouricius*, onder een saluut van 17 schoten, aan land, om aan den Engelschen bevelhebber der vesting een bezoek te brengen, door wien hij met zijne officieren tot een gastmaal genoodigd werd. Den 13den stak het eskader weder in zee, en werd den volgenden dag, op de hoogte van Tarifa en westwaarts naar Cadix koers zettende, door de Britsche poststoomboot ontmoet.

— Van de Fransche verbannenen te Guyana zijn den 8sten Sept. twaalf hunner, des nachts, met eene boot ontvlugt. Zonder kaart, zonder kompas hebben zij zich op den Oceaan

gewaagd. Zij hadden eenig brood medegenomen, doch aan water hadden zij niet gedacht. Na 3 dagen zwervens zijn zij bij den Hollandschen post *Brandwacht* (Suriname) aangekomen, vanwaar zij naar Paramaribo zijn gebragt. Zij hebben verzocht niet aan het Fransche gouvernement uitgeleverd te worden, en zich met dit hun verzoek ook gewend aan de Engelsche en N.-Amerikaansche consuls. De tegenwoordigheid van het Fransche stoomschip *le Voyageur* op de reede van Paramaribo verontrustte hen. (*Utr. Ct.*)

Daaromtrent wordt door een Vlaamsch dagblad nader het volgende medegedeeld:

„Zie hier de namen van twaalf bannelingen, die Fransch Guyana zijn ontvlugt. Zij hebben zich naar Hollandsch Guyana begeven en bevinden zich te Paramaribo: *S. Riboulet*, professor (Jura), *J. Reusse*, negotiant (Parijs), *J. Biolet*, grondeigenaar (Allier), *G. Billiard*, id. (Allier), *L. Lemaître*, gieter (Nièvre), *A. Tournaire*, laarzenmaker (Ardèche), *J. Brulât*, horlogiemaker (Neder-Alpen), *P. Isseri*, gieter (Neder-Alpen), *H. Miaille*, matroos (Vaucluse), *L. Cadène*, matroos (Marseille), *J. Barthe'emy*, bakker (Neder-Alpen), *Siol*, koetsenmaker (Ardèche).

„Hunne grootste vreeze was, dat men ze aan het Fransche gouvernement zoude uitleveren. Het schijnt nogthans, dat de Hollandsche gouverneur hun had gezegd, daarvoor niet te vreezen."

De Fransche regeringsorganen zwijgen echter van deze ontsnapping uit het strafgesticht in Cayenne naar Nederlandsch Guyana.

Van den 24sten. Bij een dezer dagen door den Koning genomen besluit, is, met wijziging in zoover van dat van den 19den Nov. 1844, no. 46, bepaald: dat aan de magazijnmeesters der artillerie van de 2de klasse, die twintig — en aan die van de 3de klasse, die tien jaren dienst als officier tellen, ongeacht of zij de rangen van kapitein, 1e. of 2e. luitenant bekleeden, eene tractements-verhooging van *f* 100 wordt toegekend.

— Men verneemt, dat Z. M. de Koning van Hannover behaagd heeft den heer *Blume* te benoemen tot ridder van de Guelphen-orde, ter belooning voor de diensten, door dien hoogleeraar aan de wetenschappen bewezen.

AMSTERDAM, 23 October.

Naar men verneemt, heeft Z. M. jhr. mr. *J. de Bosch Kemper*, ten gevolge zijner benoeming tot hoogleeraar aan het athenaeum te Amsterdam, op zijn verzoek, eervol ontslagen als advokaat-generaal bij het provinciaal geregtshof in Noord-Holland.

— Eergisteren avond werd het gewone jaarlijksche verslag van het Nederlandsche Bijbelgenootschap gedaan door dr. *H. J. Spijker*, predikant bij de Hervormde gemeente en bestuurder der Amsterdamsche afdeeling. Er werd daarbij opgegeven, dat de ontvangsten hebben bedragen *f* 57,704.20, waartoe door de gezamenlijke afdeelingen, in bijdragen en betalingen, was verstrekt *f* 41,921.39. De overige inkomsten bestonden voornamelijk uit renten, giften en gelegateerde gelden, maar waren daaronder niet medegerekend twee legaten, zijnde twee obligatiën Rusland 5 pct. en een certificaat Nederl. W. S. 2½ pct., ieder groot *f* 1000 kapitaal. De uitgaven hadden daarentegen bedragen *f* 67,575.37, zijnde het meerder bedrag hiervan gedekt door het aanzienlijk saldo van een vorig jaar, hetwelk voor de vereischte ongewone kosten van een nieuwen bijbeldruk was bestemd en bewaard gebleven.

Er zijn in dit jaar uitgegeven 31,450 exempl. van Bijbels en Nieuwe Testamenten, zijnde veel meer dan in vorige jaren, waarbij werd opgemerkt, dat het getal van uitgegeven exemplaren sedert 1847 achtereenvolgende van 18 tot 24, 25, 26, en nu tot 31 duizend geklommen was.

HAARLEM, 20 October.

Ter zake van de verduistering van goederen en gelden uit de bank van leening te dezer stede, welke, zoo als bekend is uit eene in de vergadering van den gemeenteraad door commissarissen van die bank gedane mededeeling, dezer dagen ontdekt is, zijn heden twee der beambten van die bank, op bevel der arrondissement-regtbank, in verzekerde bewaring gesteld.

[Uit het verhandelde in de zitting van den gemeenteraad te Haarlem, op den 21sten dezer, blijkt, dat commissarissen van de bank van leening het getal panden in de bank aanwezig hebben geconstateerd en bevonden te zijn 15540 panden, vertegenwoordigende eene waarde van *f* 60931, — dat volgens de boeken er moesten aanwezig zijn 18686 panden, voor eene waarde van *f* 102537.25, zoodat er ontbreken een getal van 3146 panden voor eene waarde van *f* 41606.25, en dat het volgende voorstel door den raad is aangenomen: „Commissarissen uit te noodigen om te onderzoeken, welke „de vermoedelijke oorzaken zijn, dat het bevonden te kort „heeft kunnen ontstaan en verborgen blijven, ten einde daar„over aan den raad verslag te doen en de middelen voor „te dragen, door hen geschikt geacht om de herhaling der „plaats gehad hebbende verkeerdheden voor het vervolg te „verhinderen."]

ROTTERDAM, 23 October.

Wij vernemen van goederhand, dat door een wel doordacht plan van onzen stadgenoot, den heer *Virtheim*, onlangs alhier een komplot misdadigers is ontdekt, welks zetel in Duitschland gevestigd is. Die misdadige onderneming is alzoo door zijne medewerking in hare kiem gestuit. De aard der zaak, thans nog geheimhouding vorderende, zal later uitvoerig medegedeeld worden.

HELDER, 23 October.

Jongstl. Woensdag is alhier binnengekomen de Fransche oorlog-stoomboot *Le Corse*, kommandant *de Montaignou*, zoo wij vernemen, met het doel, om te beletten, dat de Fransche visschers de bepalingen omtrent de visscherij overtreden.

LEEUWARDEN, 21 October.

Naar aanleiding van het gewijzigd reglement tot voorkoming der verspreiding van de besmettelijke longziekte onder het rundvee in deze provincie, is weder last gegeven tot het dooden van 28 runderen, welke door die ziekte waren aangetast, makende sedert de inwerkingtreding der betrekkelijke reglementaire verordeningen (17den *December* 1849) een totaal van 5551 runderen.

MEPPEL, 22 October.

Met genoegen kunnen wij thans melden, dat de werkzaamheden aan de Meppelersluis, die in de laatste dagen door het schoone weder zeer zijn begunstigd, zoover zijn gevorderd, dat de dammen en andere beletselen reeds gisteren zijn opgeruimd geworden, zoodat heden de algemeene scheepvaart door deze nieuw gebouwde sluis, voor het eerst, zal plaats hebben; zulks zal in velerlei opzigten gemak en voordeel aanbrengen, daar nu bijna alle goederen moesten bezorgd en afgehaald worden van de Galgenkamp-brug of van andere ver afgelegen plaatsen. De schippers van de Drentsche Hoofdvaart kunnen nu alzoo weder met hunnen turf, waaraan hier nog veel behoefte bestaat, binnen deze plaats komen om te lossen.

— Men verneemt met genoegen, dat besloten is, de geannonceerde en reeds aangeplakte verkooping van het armhuis te Smilde *niet* te doen plaats hebben.

GRONINGEN, 26 October.

In de Vergadering van het Departement Groningen der *Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid* eergisteren gehouden, is, uit naam van de *Koninklijke Hoofdkommissie der Londensche Tentoonstelling*, aan de heeren STRATINGH en Co., thans BEEKHUIS DAMSTÉ en Co., loodwitfabrikanten te dezer stede, uitgereikt eene gedenkpenning met een getuigschrift en een verslag der jury voor die tentoonstelling, waaruit blijkt, dat hun loodwit, waarvan zij eenige monsters op die tentoonstelling hadden ingezonden, eene eervolle vermelding is waardig gekeurd. Deze stukken zijn alle zeer fraai bewerkt en de bezigtiging van liefhebbers overwaardig.

Terwijl wij ons verheugen in de onderscheiding die onze stadgenooten, en in hen onze stad is te beurt gevallen, hopen wij dat zij die belangstelling en ondersteuning zullen blijven genieten, waarop de hulde op de wereldtentoonstelling, hun fabrikaat toegebragt, wederom heeft getoond, dat zij aanspraak hebben.

Voorts is in deze vergadering door twee leden het voorstel gedaan, dat het departement zich de met de nijverheid zoo nauw in verband staande spoorwegen zoude aantrekken, ten dien einde een concept-adres aan Z. M. den Koning mededeelende. Bij dat adres werd de dringende behoefte aan dit middel van vervoer ook voor dit gewest meest overtuigend aangetoond. Na belangrijke discussiën, werd hieromtrent met eenparige stemmen besloten het bestuur te magtigen, om

1) namens het Departement aan Z. M. een adres in geest en strekking als het concept, aan te bieden.

2) Hiervan mededeeling te doen aan de Staten dezer provincie en aan de regering der stad, met verzoek om hare veelvermogende invloed aan te wenden, ter bevordering der daarstelling van spoorwegen in dit, en in verbinding met naburige gewesten.

3) Een adres te ontwerpen, om door de ingezetenen dezer stad en provincie te doen teekenen, om ook hunne belangstelling te doen blijken, en vermelde pogingen bij de hooge regering te ondersteunen.

Zullende dat adres ten dien einde op eene geschikte plaats neergelegd, en daarvan aan het publiek kennis gegeven worden.

Eindelijk werd nog door eene daartoe benoemde commissie, een belangrijk rapport uitgebragt over het geen gedaan zoude kunnen worden:

1) Ter bevordering der belangstelling in de maatschappij en in de vergaderingen van het Departement.

2) Nieuwe middelen aan te wijzen, waardoor dit departement werkzaam zoude kunnen zijn ter bevordering van het doel van haar oprigting.

Waarna deze vergadering werd gesloten, die zeker allen met groot genoegen bijwoonden.

— In de vorige week, den 21sten dezer, had te Zwolle eene vereeniging plaats, ten doel hebbende de daarstelling van spoorwegen in de noordelijke en oostelijke provinciën van het rijk, ten welken einde waren opgekomen de volgende heeren: VAN BOELENS en BEUCKER ANDREAE, van Leeuwarden; SCHILTHUIS, van Groningen; VAN ROIJEN en HOVIJ, van Zwolle; TEN CATE, BLIJDENSTEIN en JANNINK, van Enschedé; SALOMONSON en SCHOLTEN, van Almelo; COST JORDENS en NERING BÖGEL, van Deventer; LÖBENSELS en MISPELBLOM—BEIJER, van Zutphen; WEIJERS, van Amersfoort. Men is overeengekomen, *in de eerste plaats* bij de hooge regering te ondersteunen de aanvraag, die door den heer BALKEMA, namens eene Engelsche maatschappij wordt gedaan, om de concessie tot daarstelling der navolgende spoorweglijnen: *a*) van den Rijnspoorweg bij Arnhem over Zutphen, Deventer, Zwolle tot Groningen, daar aan te sluiten aan de noorderlijn; *b*) van Harlingen over Leeuwarden, Groningen, Leer, Oldenburg, Bremen tot Hamburg; *c*) van Rheine over Enschedé, Almelo, Zwolle, Amersfoort tot Utrecht.

In de tweede plaats, om, hoe ook de uitslag van de vermelde aanvraag moge zijn, vereenigd te blijven ter bevordering der daarstelling van voormelde spoorweglijnen.

Wij zijn in het vast vertrouwen, dat die pogingen tot de gewenschte uitkomst moeten leiden, nu Nederland te kiezen heeft tusschen dit, of te zien, dat verschillende bloeijende provinciën geheel afgesneden worden, en hun handel en nijverheid gedeeltelijk overgaan in handen van naburen, die in alle rigtingen in het bezit zijn van het middel van vervoer, dat de tegenwoordige geest des tijds gebiedend vordert, en dat bij deze doelmatige aansluiting met naburige staten, de wederzijdsche welvaart zoo zeer zoude bevorderen. Wij vertrouwen, dat in dezen de wensch der ingezetenen van zes provinciën, gesteund door die van groote handelshuizen van Amsterdam en Rotterdam, niet onvervuld zal blijven.

De *Amsterdamsche Courant* zegt dienaangaande o. a. het volgende:

„Aan ieder, die het wel meent met het vaderland, moet deze zaak hoogst aangenaam zijn; die spoorlijn zal eene tot dusverre bestaande leemte aanvullen, en wij mogen verwachten, dat de betrokken regeringen, door het verleenen van concessiën, daartoe met spoed zullen medewerken. Indien er ergens spoorwegen ondernomen zijn met het uitzigt op voordeel voor de ondernemers, dan moeten het deze zijn: zij brengen toch al de Nederlandsche havens, en daarmede langs de Hollandsche kust ook Engeland, in korte verbinding met geheel Duitschland en de Oostzee. Het moet bevreemding baren, dat schier alle groote ondernemingen in ons land door Engelschen worden ondernomen, en dat de zoodanigen, als waarvan hier sprake is, niet met Nederlandsch kapitaal worden tot stand gebragt.

„Wij hopen, dat het streven van de mannen, die hunnen tijd en hunne talenten aan deze grootsche zaak wijden, met eene gelukkige uitkomst moge worden bekroond, en dat zij bij de regeringen niet alleen van Nederland, maar ook van Hannover, Pruissen, Bremen en Oldenburg, die hulp en ondersteuning zullen vinden, waarop eene zoo hoogst nuttige zaak met regt aanspraak mag maken."

— Vrijdag l.l. is alhier binnengekomen het nieuwgebouwde schoonerschip de *Zeeploeg* genoemd, groot pl. m. 95 lasten, kapt. J. J. KOSTER, van Finsterwolde, gebouwd bij J. H. HOOITES, te Hoogezand.

— Zaturdag l.l. hadden wij alhier bijzonder schoon weder en de lucht was, naar den tijd des jaars gerekend, buitengewoon warm; echter borst hierop een onweder los, dat omstreeks des avonds te half negen een' aanvang nam. Bijna in alle rigtingen werd de lucht door den bliksem doorklieft, waarop de donder achtereenvolgens werd waargenomen. Gelukkig hebben wij binnen deze stad geene ongelukken te betreuren. Buiten de Boteringepoort evenwel, achter de zoogenoemde rijskampen, werd een schaap in de weide door den bliksem getroffen en daardoor gedood.

Naar ons verder wordt medegedeeld, is Zaturdag avond omstreeks half elf, de bliksem geslagen in eene boeren behuizing te Westernieland; — door de vereenigde hulp is het mogen gelukken de voorbehuizing te behouden, doch is het achterhuis met al de zich daarin bevindende granen en zaden eene prooi der vlammen geworden. Het vee werd nog bij tijds gelukkig gered. De behuizing was voor brandschade verwaarborgd, maar de schade is evenwel voor den bewoner nog aanzienlijk.

— Wij vernemen, dat de leverantie van rundvleesch en vet, ten behoeve van het depôt-bataljon 8ste reg. infanterie, gegund is aan den vleeschhouwer J. L. SCHAAP, in de O. Ebbingestraat, tegen 32 cent het Ned. pond; zijnde de zwarigheid wegens de niet geldigheid van diens inschrijvingsbiljet ten voordeele van den inschrijver opgelost.

— Te dezer stede had Vrijdag l.l. de volgende curieuse weddingschap plaats:

Een ingezeten eene koe ter slagting willende brengen, hadden eenige buren met hem een gesprek over deze koe. De eigenaar wedde, dat zij schoon aan de haak meer dan 300 halve Ned. ponden zoude wegen. Een ander wedde het tegendeel, en de volgende verbindtenis werd alsnu aangegaan.

De eigenaar van de koe zou driehonderd halve Nederl. ponden zonder betaling geven, doch bij hooger gewigt zoude hij voor ieder 5 oncen één' gulden ontvangen. — Heden morgen werd de koe afgeslagen, en woog 333 halve Ned. ponden, zoodat de koe werd overgenomen voor de som van *f* 33, welke reeds is voldaan.

Als bijzonderheid moet hier vermeld worden, dat de koe 54½ halve Ned. ponden vet bezat, en 278½ halve Ned. ℔ vleesch.

— Het *Provinciaal Blad* no. 145, behelst een besluit van gedep. staten, d.d. 14den October 1852, no. 23, waarbij wordt vastgesteld de lijst der geneesmiddelen en werktuigen, volgens de Pharmacopoea Neerlandica of Nederlandsche apotheek, zoo als die door de commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt in deze provincie is opgemaakt.

Het *Blad* no. 146 bevat eene circulaire van den staatsraad, commissaris des Konings, d.d. 20sten October 1852, no. 13*a*, houdende mededeeling aan de gemeentebesturen in de provincie Groningen, van voorschriften, zoowel voor het in rekening brengen van betalingen wegens huisvesting en voeding, ten behoeve van de miliciens, die, ten gevolge art. 156 der wet van den 8sten Januarij 1817 (*Staatsblad* no. 1) daarop aanspraak hebben, als nopens het voortaan te verstrekken reisgeld aan die militairen.

Uit het *Provinicaal Blad* no. 147, blijkt, dat de heer mr. J. S. G. KONING, lid der staten van deze provincie, als zoodanig zijn ontslag heeft genomen en dat de verkiezing tot vervulling der plaats, ter zake voorschreven in het hoofdkiesdistrikt Winschoten opengevallen, zal geschieden op Maandag den 22sten November aanstaande.

Kerknieuws.

Ds. *J. Marissen van Loon*, te Hoogezand, heeft voor de beroeping naar Bolsward bedankt.

— Ds. *Sannes* te Pekela heeft voor de op hem uitgebragte keuze tot predikant te Warffhuizen bedankt.

GROOTEGAST, 25 October. Ds. *J. van Wanin g Bolt*, predikant bij de Herv. gemeente te Grootegast en Doezum, hield gisteren zijne afscheidsrede, predikende naar aanleiding van Openb. 3 : 11*b*; »Houdt wat gij hebt, opdat niemand uwe kroon neme!" — Z. ed. zal spoedig naar zijne nieuwe standplaats (Antwerpen) vertrekken.

— Uit eene door het departement voor de H... eered. enz. aangeboden nominatie, is door Z. M. tot predikant der Herv. gemeente van Wateringen benoemd de heer *J. G. van Walsem*.

HOOGEVEEN, 13 Oct. De commissie van het kerkbest. der prov. Drenthe is op den 5den en 6den Oct. te Hoogeveen vergaderd geweest, en heeft in hare werkzaamheid vijf studenten van den weleerw. heer *Kok*, pred. op voornoemde plaats, praeparatoir geëxamineerd. Van deze proponenten hebben reeds drie beroepingen ontvangen: *Reinink* van Emmelenkamp: *Eising* van Velthuizen (beide in het graafschap Bentheim), en *Nijenhuis* van Westerbork (prov. Drenthe). De beide overige geëxamineerden zijn: *W. Coeling* en *G. van Tubbergen*.

— Ds. *Mac-Pherson*, te Hierden (klass. Harderwijk), is beroepen naar Garijp en Suameer (kl. Leeuwarden).

— De weleerw. heer *W. Sijpkens*, kandid bij het prov. kerkbest. van Utrecht, heeft de beroeping naar Longerhouw (klass. Franeker) aangenomen.

— Ds. *Venema*, predik. te Gaast, heeft de beroeping naar Warns c. a. aangenomen.

PIETERBUREN (klass. Onderdendam), 3 October. Heden werd alhier, bij afstand van den consulent ds. *J. Steen*, te Westernieland, door den w.eerw. heer *P. N. Cramer*, pred. te Warffum, in de H. D. bevestigd ds. *J. F. Dons*, van de gemeente Rottum tot ons overgekomen. De bevestiger had tot tekst Matth XIII: 31, 32. De bevestigde Luk. VII: 22*c*.

HIAURE en BORNWERD (klass. Dokkum), 3 Oct. De kandidaat tot de H. Dienst, *L. Kan de Beer* werd heden met oplegging der handen, in de H. Dienst onder ons bevestigd, door den consulent, ds. *J. Cannegieter*, *Rz.*, pred. te Foudgum, die daarbij den tekst had Jac. I, 21*b*. De bevestigde deed des namiddags zijne intrede met het woord van Paulus, Rom. I: 16.

AKKERWOUDE en MURMERWOUDE (klass. Dokkum), 10 October. Heden werd onze beroepen leeraar *C. Cammenga*, kand. bij het Prov. Kerkbestuur van Groningen, in deze gemeente ingeleid en bevestigd door *M. van Staveren*, theol. doct. en pred. te Leeuwarden, bij afstand van ds. *J. A. Viëtor*, te Damwoude c. a. De bevestiger had tot tekst 1 Cor. XVI, 10*b*. De oplegging der handen geschiedde, behalve door den bevestiger en den consulent, door onzen voormaligen leeraar ds. *P. van Kleffens*, pred. te Oenkerk c. a. Des namiddags verbond zich de nieuwe leeraar aan zijne gemeente, sprekende over 1 Thess. II, 4*b*.

BERGUMERHEIDE (klass. Leeuwarden), 10 October. Ds. *Thoden van Velzen*, sedert 7 jaren hulpprediker alhier, speciaal voor de Bergumerheide beroepen, werd heden bevestigd door den weleerw. heer *Oosterbeek*, pred. te Birdaard, c. a., naar aanleiding van Efez. II: 19—22. Des namiddags verbond de bevestigde zich op nieuw tot het werk der Evangeliebediening, predikende over Joh IV: 34.

SURHUISTERVEEN (klass. Dokkum), 17 October. Heden werd onze beroepen kandidaat *C. P. de Groot*, door zijnen vader, pred. te Sneek, in tegenwoordigheid der talrijk opgekomene gemeente, en van den consulent *G. Kim*, pred. te Drogeham, in de H. D. bevestigd, in tegenwoordigheid en medeoplegging der handen van prof. *Hofstede de Groot*, van onzen vorigen predikant *Hofkamp*, van Westerlo, pred. te Augustinusga en *van Escher*, emeritus pred. van Bozum. — Des morgens werden wij bepaald bij de behoefte aan, en de belofte van Gods geleide voor leeraar en gemeente naar Exodus XXXIII: 14, terwijl de bevestigde ons des namiddags ten aanhoore van nog talrijker schare het werk van Philippus, Hand. VIII, 35, als dat van iederen Evangeliedienaar en zendeling voorstelde.

— De Doopsgezinde gemeente van Aardenburg heeft tot haren herder en leeraar beroepen ds. *Broese*, van Medemblik.

— In de door het bedanken van ds. *Kuiper* voortdurende vacature der Doopsgezinde gemeente te Akkrum, is voorzien door het beroepen van ds. *Looijes*, van Rottevalle.

SMILDE, 21 Oct. Gisteren is door de Chr. Afg. gemeente alhier, uit eene vroeger gemaakte nominatie, met meerderheid van stemmen tot haren predikant verkozen de eerw. heer *K. J. van Goor*, te Sneek.

— Ds. *Los*, pred. bij de Chr. Afg. gemeente te Werkendam (Noord-Brabant) heeft voor de beroeping naar Noordeloos bedankt.

— Te Baflo en Winsum is beroepen ds. *Kooiker*, leeraar te Nijeveen en Kolderveen.

Correspondentie.

Het ons toegezondene stuk „*omtrent de benadering van het vee ten huize van den aangever*," als bevattende alleen eene toelichting van een artikel, in de Provinciale Groninger Courant geplaatst, behoort ook alleen dáár te huis.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 21 Oct., kapit. *Mulder* Harmonie en den 22sten *Blauw* Gesina, beide van Newcastle; *Pik* Lucas Wigcher, van Archangel; *de Groot* Concordia, van Frederikstad; *Scholtens* Rehoboholdt, van Newcastle. — Te Texel den 20 Oct., *Stenders* Vriendschap en *Kaspersma* Eendragt, beide van Londen; *Brouwer* de Zaan en *Kroll* Antje en Jansje, beide van Newcastle; *de Haan* Provincie Overijssel, van Hull; *Hilbrands* Wendelina, van Londen; *Drent* Anna Catharina, van Stockton; *Pot* Catharina Elisabeth, van Frederikstad. — In het Vlie den 20 Oct., *Veenhorst* Ida, van Sunderland; *Pekelder* Vrouw Grietje, van Norderschleuze. — Te Maassluis den 20 Oct., *de Jong* Twee Gezusters, van Yarmouth. — Te Tschesmé den .... *de Jongh* Dina Immeenina, van Ancona, was den 11den Oct. bezig eene lading voor het kanaal in te nemen. — Te Messina den 8 Oct., *Wieringa* Anke Berg, van Newcastle. — Te Cadix den 11 Oct., *Hazewinkel* Johanna Petronella, van Newcastle. — Te Londen den 19 Oct., *Plukje* Tetsia en *Rush* Orwell, beide van Groningen; den 21sten *de Jonge* Elisabeth, van Bremen. — Te Gravesend den 18 Oct., *Wolthekker* Sophia Klasina, van Groningen. — Te Portsmouth den 18 Oct., *Altera* Hendrika Margaretha, van Aarhuus. — Te Liverpool den 19 Oct., *van der Wijck* Annachiena, van Baijonne; den 20sten *Postma* Dankbaarheid, van Amsterdam. — Te North Shields den 19 Oct., *Topzand* Hoopende Zeeman, van Amsterdam; *Jonker* Saramacca, van Schiedam; den 20sten *Meipelder* Thetis, van Delfzijl. — Te Stockton den 18 Oct., *Bossinga* Ceres, van Rotterdam; *Waterborg* Fokkiena, van Amersfoort. — Te Grimsbij den 18 Oct., ... Engberdina Annachina, van Namsos. — Te Hull den 16 Oct., *Stuit* Margaretha Gesina, van Livorno. — Te Ipswich den 28 Oct., *de Vries* Twee Gebroeders, van Groningen. — Bij Yarmouth den 17 Oct., *van der Veen* Vrouw Anske, van Medemblik. — Te Hamburg den 20 Oct., *Kramer* Agatha Jacobina, van Brussel; den 21sten *de Boer* Jantina Petronella, van Zaandam; *Schuring* Margaretha, van Brake; *Loots* Catharina, van Texel; den 22sten *Gust* Vrouw Margaretha en *Riebeling* Catharina M[illegible], [illegible] Amsterdam. — Te Bremerhaven den 18 Oct., *Suk* Welvaart en den 20sten *Stuitje* Jochemina, beide van Amsterdam. — Te Altona den 15 Oct., *Engelsman* Bernardus, van Buenos Ayros; den 19den *Schuur* Johanna Ettina, van .... — Te Wismar den 14 Oct., *Deen* Gesina Elsina, van Harlingen. — Te Flensburg den 20 Oct., *Lukkien* Margaretha Wilhelmina, van Amsterdam. — Te Swinemunde den 21 Oct., *Plukje* Hermanna, van Amsterdam; *Patje* Annechina, van Bremen. — Te Wolgast den 18 Oct., *Hazelhoff* Vrede, van Bremen. — Te Stockholm den 11 Oct., *Drent* Tjapke Schuringa, van Bremen. — Te Pillau den 17 Oct., *Nieboer* Martha, van Newcastle. — Te Memel den 14 Oct., *Scholtens* Regina Hillegina, van Koningsbergen. — Te Bolderaa den 11 Oct., *Bonjer* Johanna Brons, van Liverpool. — Te Baltisport den 8 Oct., *Bekkering* Catharina, *de Boer* Aurora, *Ekens* Elisabeth Johanna, *Zeijlinga* Agatha, *Kiewiet* Maria Catharina, *Mulder* Harmina, *Wilmink* Hermanna Wilmink en *de Boer* Gesina, alle 8 van Petersburg naar Amsterdam; *Gust* Antonia Francina, van Petersburg naar de Maas; *Mulder* Vriendschap, *Jaski* Alida Theodora en *Potjer* Dankbaarheid, alle 3 van Petersburg naar Rotterdam; *bakker* Geertruida Femina, van Petersburg naar Boulogne; *Teensma* Aukjen, van Petersburg naar Holland; *Hangelbroek* Antje Wittenborg, van Petersburg naar Groningen; *Vos* Anna Luitzia, van Petersburg naar Elseneur; *Vos* Jantina, van Wijburg naar Savilla; den 9den *Ketelaar* Hazard, van Petersburg naar Zwolle. — Te Croonstad den 10 Oct., *de Boer* Jantina, van Amsterdam; *Botje* Sara, van Bremen; *Stenger* Anna Margaretha Adriana, van Newcastle; den 13den *Veenstra* Aukjen, van Londen. — Te Holtenau den 18 Oct., *Wijbes* Vriendschap, van Koningsbergen naar Amsterdam; *Esbra* Elisabeth, van Flensburg naar Amsterdam; *de Haan* Jantina Gesina, van Dantzig naar Amsterdam; *van Dijk* Eva Henderika, van Friedericia naar Holland; den 19den *de Vries* Klara Catharina, van Stockholm naar Leer; den 20sten *Scholtens* Maria van Eckernförde naar Antwerpen; *Visser* Vrouw Margaretha, van Colberg naar Amsterdam; den 21sten *Olthoff* Jantina, van Stettin naar Amsterdam. — Te Rendsburg den 15 Oct., *Gnodde* Alida Sophia, van Bremen n. Stettin; *Drewes* Twee Gezusters, v. Skielskior naar Holland; *Glim* Vrouw Willemtina, van Wordingsburg naar Holland; den 16den *Lukkien* Margaretha Wilhelmina, van Amsterdam naar Flensburg; *Pluktje* Hermanna, van Amsterdam naar Stettin; *Hangelbroek* Willem Hendrik, van Wismar naar Portsoy; den 17den *Hoetjer* Geertruida Lammechiena, van Koningsbergen naar Amsterdam; den 18den *Lukkien* Jettina Roelina, van Rostock naar Burnham; *Bantingh* Marchina, van Bremen naar Koppenhage; *de Jonge* Jantina, van Memel naar Groningen; den 19den *Lucht* Harmonie, van Dantzig naar Londen; *Dokter* Anna Willem, van Demmin naar Amsterdam; *Faber* Johanna Mulder, van Stettin naar Rotterdam; *Boomgaard* Margaretha, van Riga naar Londen; *Ploeg* Vertrouwen, van Greifswald naar Lynn; *Munneke* Margaretha Hendrika, van Dantzig naar Elsfleth; *Ketelaar* Jantina Henderika, van Nakskov naar Londen; *Hazewinkel* Jantina, van Newcastle naar Lubeck; *Bontekoe* Vr. Geertruida, van Deventer naar Sleeswijk; den 20sten *Konterman* Vrouw Reinske, van Altona naar Colding; *Joosten* Hendrika Bouwina, van Sunderland naar Lubeck; *de Vries* Roelina Eissiena, van Hamburg naar Dantzig. — Te Tonningen den 20 Oct., *Folders* Weldaad, van Amsterdam naar Stettin; *Waterborg* Hinderkina, van Harlingen naar Frederikstad.

Binnengekomen te Texel den 23 Oct., kapit. *Wildeboer* Maria, van La Rochelle. — In het Vlie den 22 Oct., *de Haan* Anna Jantina, van Sunderland; *de Groot* Jacoba Johanna, van Dantzig. — Te Londen den 22 Oct., *Hoekstra* Anna en *Top* Onderneming, beide van Groningen. — Bij Falmouth den 19 Oct., *Kraan* Annette Fossina, van Nizza naar Amsterdam. — Te Liverpool den 21 Oct., *de Boer* Frederik, van Rotterdam.

In lading te Alexandria den 6 Oct., kapit. *Huisman* Edzard, naar 't Kanaal.

Vertrokken van Amsterdam den 20 Oct., kapit. *Lukkien* Herstel-

ling, naar Cerfu; *Hazewinkel* Roelfina Kuiper, naar Bayonne; *Karel* Lambertha, naar Petersburg; *van der Wijck* Annechiena, naar Riga; *Kroon* Vrouw Wicherdina, naar Dantzig; *Heins* Georgina, naar de Eems; *Vos* Vrouw Sjoukje, naar Emden; den 21sten *Kuijper* Annechiena, naar Londen; *Koning* Johanna Marchina, naar Newcastle; *Schummelketel* Johanna Maria, naar Dantzig; *Mulder* Harmonie, naar Stettin; *Mulder* Vrouw Stiena, naar Bremen; den 22sten *Dojes* Ceres, naar Napels; *Smit* Elisabeth van Leyden, naar Livorno; *Luktje* Frouke Egberdina, naar Koningsbergen; *van Peer* Auktje, naar Dantzig; *Koops* Vrouw Grietje, naar Hamburg; den 22sten *Visser* Lucie en *de Groot* Adriana, beide naar Hamburg; den 23sten *Klontje* Meinsina, naar Lubeck; *Boelens* Vriendschap, naar Hamburg. — Van Texel den 21 Oct., *Kaspersma* Jonge Sippe, naar Londen. — Uit het Vlie den 20 Oct., *Visser* Trijntje, naar Stettin. — Van Maassluis den 21 Oct., *de Boer* Eliza, naar St. Malo. — Van Triest den 16 Oct., *Hazewinkel* Grietje Mollema, naar Hamburg. — Van Liverpool den 17 Oct., *Roelfsema* Jonge Jan, naar Genua. — Van Hartlepool den 18 Oct., *de Grooth* Lucas Wildervank, naar Hamburg. — Van Cuxhaven den 22 Oct., *Onnes* Johanna Geertruida, naar Memel. — Van Bremerhaven den 20 Oct., *Visser* Henriette, naar Amsterdam; den 21sten *Dijkstra* Geertina, naar Groningen. — Van Bergen den 12 Oct., *van der Laan* Hermanus, naar Rotterdam. — Van Wolgast den 15 Oct., *Meijer* Wilhelmina, naar Amsterdam. — Van Swinemunde den 15 Oct., *Olthoff* Jantina, naar Amsterdam; den 16den *Hazewinkel* Arendina Harmina, naar Groningen. — Van Randers den 14 Oct., *Kemper* Gebroeders, naar Engeland. — Van Dantzig den 18 Oct., *Hazewinkel* Harmina, *Bakker* Johanna, *Oldenburger* Sara Maria, *Klein* Aleida Margaretha, *Fokkes* Sjoekje, *Legger* Jezelina en *Lodewijks* Johanna, alle 7 naar Amsterdam. — Van Memel den 18 Oct., *Stief* Charlotte, naar Londen. — Van Tonningen den 13 Oct., *Woudstra* Jonge Kerst, van Memel naar Bremen; den 14den *Rozenbeek* Roelina, van Riga naar Stavoren; *Stuit* Eendragt, van Dantzig naar Antwerpen; den 15den *de Grooth* Jacoba Johanna, van Dantzig naar Amsterdam; den 20sten *Brouwer* Jonge Hero, van Straalsund naar Hull; *Glim* Vrouw Willemtina, van Wordingsburg naar Holland.

Vertrokken van Texel den 23 Oct., kapit. *Koning* Johanna Marchina, naar Newcastle. — Uit het Vlie den 22 Oct., *van der Wijck* Annechiena, naar Riga; *Kroon* vr. Wicherdina, naar Dantzig. — Van Maassluis den 23 Oct., *Broekema* Ida Hillechina, naar Harburg. — Van Maassluis den 23 Oct., *de Winter* Margaretha, naar Stockton. — Van Smirna den 29 Sept., *de Boer* Jonkvrouw Geertrui, naar Amsterdam.

DELFZIJL, 24 October. Binnengekomen den 18 Oct., kapit. *Stuitje* de Jonge, Maria *Barghoorn* de Vr. Trientje, beide van Emden; *Katt* Stad Emden, van Amsterdam; *Katt* Magrietha, van Carol.zijl naar Amsterdam; den 19den *Mammen* Vr. Anna, van Rüstingerzijl; den 20sten *Schoon* Jakobus Cornelus, van Halte; *Sterenborg* Vriendschap, van Laurvig; den 21sten *v. d. Molen* Jantiena, den 22sten *Pronk* Harmanna, en *Pronk* Geertruida, alle 3 van Leer; den 23sten *Datema* Magarietha, van Hamburg; *Dost* de Vr. Magrietha, van Gross.zijl; *Bolmeijer* Uit Vriendschap, van Bremen; *Schepers* Maria, van Meppen.

Vertrokken den 16 Oct., kapit. *Pronk* Geertruida, naar Leer; den 17den *Donga* Annechiena, naar Noorwegen; den 18den *Tent* de Goede Verwachting, naar Hamburg; *Brakke* Harmanna, naar Norden; *Koops* Regiena, naar Papenborg; den 19den *Forma* de Vr. Antje, naar Leer; den 20sten *Rasker* Magrietha, naar Norden; *Rozeboom* de Onderneming, naar Papenborg; den 21sten *Huisman* Aurora, naar Bremen; *Evers* Johanna, naar Bremerhaven; *de Vries* de 5 Gezusters, naar Bremen; *Krook* Eensgezindheid, naar Norden; *Mudder* Magrietha, *Beerthuis* Thedina, den 22sten *Oetzes* de Hoop, *Hulzebos* de Vr. Catharina, en *de Wal* de 4 Gebroeders, alle 5 naar Emden; *Forma* Jantje, en *Bosker* Ettiena, beide van Amst. naar Emden; *Mudder* de Vr. Anna, naar Norden; den 23sten *Deters* Maria Magretha, naar Bustamerzijl.

TERMUNTERZIJL, 24 Oct. Binnengekomen den 18 Oct., kapit. *de Groot* de Vrouw Gesiena, van Noorwegen; den 23sten *Bieze* Sophia, van Bremerhaven.

Vertrokken den 18 Oct., kapit. *Pasman* Maria en *Burman* de Vr. Gesiena, beide naar Leer.

ZOUTKAMP, 24 Oct. Binnengekomen den 24 Oct., kapit. *Waterborg* Karsina, van Montrose.

Vertrokken den 21 Oct., kapit. *Woltman* Twee Gebroeders, naar Bremen.

OOSTMAHORN, 24 Oct. Vertrokken den 20 Oct., kapit. *Bekkering* Catharina Annechiena, van Dockum naar Randers; den 23sten *Douwes* Klazina Maria, van Groningen naar Londen; *Pronk* Gesina Jantina, van Petersburg naar Amsterdam.

HARLINGEN, 24 Oct. Binnengekomen den 18 Oct., kapit. *Visser* Maria, van Osterrisöer; den 19den *van der Velde* Helena, van Frederikstadt; *Duintjer* Friso, van Newcastle; den 20sten *Zwaal* Gijsbert Jan, van Drammen; den 21sten *Brouwer* Elisabeth en den 22sten *Pot* Catharina Elisabeth, beide van Frederikstad.

Vertrokken den 17 Oct., kapit. *de Boer* Verwachting, naar Schotland; den 19den *de Groot* Geertruida en den 23sten *Tillema* Onderneming, beide naar Noorwegen.

ANTWERPEN, 21 Oct. Het schip Hillina, kapit. *Panjer*, van Hull naar Bremen, is den 28sten September, op 54° N. Breedte en 4° O. Lengte verongelukt, doch het volk door kapit. *Eekhoff*, voerende het schip Drie Gebroeders, van Hamburg alhier aangekomen, gered.

LYNN, 20 Oct. Aan boord van het schip vrouw Willemtina, kapit. *Koning*, van Lubeck alhier aangekomen, is eene partij tabak en eene kelder jenever gevonden en het schip dien ten gevolge in beslag genomen.

CUXHAVEN, 21 Oct. Het schip Marchina, kapit. *de Boer*, van Dantzig naar Londen, alhier in de haven liggende, is zwaar lek geworden en moet lossen om te repareren.

— Te Grietsiel is een naambord gevonden, blaauw geëmailleerd en met het opschrift: *W. A. de Boer*, Groningen 1843.

— Volgens brief van *J. C. F. Meyer*, stuurman aan boord van het schip Groningen, van Rotterdam naar Nickerie, in dato Engelsche Kanaal den 15den Oct., was kapt. *J. H. Stoelman*, den vorigen dag bij het overgaan van de brikzeilsboom over boord geslagen, en niettegenstaande alle aangewende pogingen tot redding, verdronken.

— Aangaande het schip Anna Sophia, kapt. *D. P. de Vries*, van Londen naar Amsterdam, te Bremerhaven binnen, wordt van den 20sten Oct. gemeld, dat de lading gelost en het schip op de helling gebragt was; de cacao en de rijst was zwaar beschadigd bevonden, en zou eerstgemelde nagenoeg geheel en van de rijst circa 200 balen verkocht worden.

— Kapt. *H. D. de Groot*, voerende het schip Houthandel, van Christiansand naar Harlingen, te Lowestoft binnen, meldt van daar: dat in den storm van den 6den Oct. eenige mijlen van Texel, zijn roer en roerpen brak, hij na eenigen tijd drijvens een Engelsche visscher seinde, om hem in Texel binnen te brengen, die hem op sleeptouw nam, doch bij het verschijnen van meerdere visschersvaartuigen weder liet drijven, dreigde weg te zeilen, en de equipage en later ook hem kapitein dwong, het schip te verlaten. Daarna had hij het schip weder op sleeptouw genomen, doch in plaats van naar onze kust, naar Engeland gevoerd, alwaar men voor schip en lading 400 £ bergloon vroeg.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN, welke de Sond gepasseerd zijn.

16 Oct. Roseboom, Theda Agathe, v. Stett. n. Southampt. m. tarwe.
Visser, Eensgezindheid, v. Riga n. Londen m. zout.
Post, Onderneming, v. Dantzig n. Rotterdam m. tarwe.
Smid, Catharina Friedrica, v. Narwa n. Amsterdam m. zout.
Meppelder, Concordia, v. Narwa n. Dortrecht m. zout.
Veen, Alida, v. Riga n. Maas m. lijnzaad.
de Boer, Zwaantina Hendrika, v. Rott. n. de Oostz. m. ballast.
Hazewinkel, Roelf Giezen jr., v. Koningsb. n. Amst. m. tarwe.
Puister, Rieka, v. Petersburg n. Rotterdam m. lijnzaad.
17 —— Meeter, Henzina, v. Newcastle n. Koningsbergen m. stukg.
Rozenbeck, Reinauw Engelkina, v. Riga n. Koningsb. m. suiker.
18 —— Folders, Hortensia, v. Dantzig n. Amsterdam m. tarwe.
Garrels, Johannes, v. Stettin n. Hull m. beenderen.
Muller, Hinderk Ubbo, v. Narwa n. Amsterdam m. zout.
Smilde, Hoop, v. Reval n. Maas m. rogge.
de Jonge, Pollux, v. Petersburg n. Rotterdam m. lijnzaad.
Dik, Henriette, v. Riga n. Maas m. rogge.
Spijkman, Jul. Louise, v. Petersb. n. Amsterd. m. hennip.
de Vries, Elisabeth, v. Riga n. Hull m. lijnzaad.
Brouwer, Harmina, v. Riga n. Dordt m. lijnzaad.
Dommering, Gepkelina Lukretia, v. Petersb. n. Gron. m. lijnz.
19 —— Joosten, Neptunus, v. Petersburg n. Rotterdam m. potasche.
Reiminck, Harberdina, v. Riga n. Amsterdam m. lijnzaad.
Potjer, Geertruida Jacoba, v. Riga n. Fisherrow m. hennip.

De Wind den 16den Oct. O.Z.O., Z.W., W.N.W.; den 17den N.W.; den 18den O.Z.O.; den 19den N.O., W.Z.W., Z.W.

ELSENEUR, 19 October.

SCHEEPSVRACHTEN.

PETERSBURG, 12 Oct. Genoteerd, naar Amsterdam en Rotterdam f 32 per last zwaar goed, f 25 voor lijnzaad en rogge.

CETTE, 13 Oct. Naar Rotterdam f 40, Amsterdam f 45, beide met 10 pCt., Londen en Liverpool 40 sh. en 10 pCt.

RIGA, 14 Oct. De laatst aangekomene schepen zijn terstond bevracht zonder dat daardoor eenige vermindering in het gebrek aan schepen te bespeuren is. Naar Amsterdam, voor rogge tot f 27 en f 1 en nog f 1 douceur, voor zaaizaad 175 c. en 10 c. per ton; de Maas, voor rogge f 28 en f 1 met f 1 douceur; Dundee, voor vlas 35 sh. per ton; Hull voor dito 37 sh. 6 d.

KONINGSBERGEN, 16 Oct. Genoegzaam alle aanvraag om schepen naar Holland heeft opgehouden. Nog toegestaan f 19 per last tarwe naar Amsterdam.

STETTIN, 18 Oct. Gesloten naar Harlingen f 13 en 1 duk. douceur, voor greenen hout; Londen 13 sh. 6 d. voor dito, 11 sh. 6 d. voor zink.

DANTZIG, 18 Oct. De vrachtprijzen zijn weder iets gestegen. Naar Amsterdam is betaald f 19,75 à f 20 per last rogge.

UITTREKSEL uit het *REGISTER van de BROODZETTING voor de Stad Groningen.*

Maandag, 25 October 1852.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* hebben de prijzen van het **BROOD** heden gezet als volgt:

Het grof Roggebrood . .	van 4 Ponden 42 cts.,	per ℔ 10[5] cts.	
De Grofweiten Bol . . .	„ 5 Oncen 11[5] cts.,	„ „ 23 cts.	
De Fransche Bol	„ 3 Oncen 12[5] cts.,	„ „ 42 cts.	
De Regelwegge	„ 3 Oncen 11[5] cts.,	„ „ 38 cts.	
De Hollandsche of Tarwebol	„ 3 Oncen 11 cts.,	„ „ 36 cts.	

Voor eensluidend Uittreksel,
De Secretaris: HORA SICCAMA.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 22 *October*.

TARWE.	Zw. Zand 66 ℔ f 6,00	Bl. Voer 38 » f 2,55
Oude 70 ℔ f 7,50	Veen 66 » » 5,85	» 40 » » 2,70
Jar. Oml. 68 » » 6,70	» 68 » » 6,15	Zw. Voer 38 » » 2,40
» 70 » » 7,20	N. GERST.	» 40 » » 2,55
» 72 » » 7,70	Winter 54 ℔ f 4,55	O. » 42 » » 2,75
» Old. 68 » » 6,50	» 56 » » 4,85	BOONEN.
» » 70 » » 7,00	» 58 » » 5,15	Paardeb. f 5,50,60,75
N. » 70 » » 7,00	» » »	ZADEN, ENZ.
» » 72 » » 7,50	» » »	Gr.Gortp.m. f 8,75 f 9
ROGGE.	Knobbe 60 » » 4,85	Par. 100 N. ℔ f 11,75 f 14
O. Inl. 64 ℔ f 5,90	» 62 » » 5,15	Old. Kools. f 9 tot
» » 66 » » 6,30	N. HAVER.	f 10,15
» » 68 » » 6,70	Dikke 38 ℔ f 2,50	Oml. dito f 9,25 tot
N. » 68 » » 6,80	» 40 » » 2,65	f 10,25
» » » »	» 42 » » 2,80	Oostfr.d. f 9,75/10,25
N. BOEKWEIT.	» 44 » » 2,95	G.Mosterdz. f 6 tot f 8,50
Gr. Zd. 64 ℔ f 5,90	» 46 » » 3,05	Raapol. p. v. f 31½
» » 66 » » 6,20	» 48 » » 3,15	Prijs der boter
» » 68 » » 6,50	» 50 » » 3,25	1e soort ¼ ton f 28½ f 29
	Bl. Voer 36 » » 2,40	2e » » f 25½ f 26
		3e » » f 25

Tarwe en Rogge met weinig handel in een doen. — Zware Boekweit wel te plaatsen, ligtere dito iets trager. — Gerst prijshoudend. — Dikke Haver niet williger, Zwarte dito iets lager afgegeven. — Boonen als voren. — Gort prijshoudend. — Koolzaad vond weinig vraag en genoteerde prijzen moeijelijk te bedingen.

AMSTERDAM, 22 *October*. Tarwe en Rogge tot vorige prijzen aan cons. met redelijken handel. Tarwe: 128 ℔ b. Pools. f 296, f 300; 131 ℔ dito f 315; 129 ℔ dito f 306; 130 ℔ dito f 308; 129 Marksche f 280; 131 ℔ Lubecker f 280; 134 ℔ Kubanka f 255. — Rogge in entr.: 119 ℔ n. Archangel f 179; 122 ℔ Pruis. f 210; 124 ℔ dito f 216. — Hetgeen van Graauwe, Groene en Witte Deensche Erwten geschikt ter veil was, is heden tot ruim vorige prijzen opgeruimd.

Koolzaad dadelijk onveranderd, dit najaar en het voorjaar ½ p. vl. lager, het volgende najaar onveranderd; op 9 vat dadelijk 55 p. vl.; Nov. 55 p. vl.; April 1853 58 p. vl.; Sept. 59 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk en op levering flaauwer; op 6/w. f 32¼; vlieg. f 31,50; Nov. f 31,25 a 31—31; Dec. f 32 a f 31,75; Mei 1853 f 34; Sept. f 34,50 a 25 a 50. — Lijnolie weder lager afgegeven; op 6/w. f 30,50; vlieg. f 29,50; Dec. f 29; Maart, April en Mei f 29. — Hennepolie op 6/w. f 40; vlieg. f 39.

LONDEN, 20 *October*. Vriesche Boter 92 sh. De voorraad van buitenl. bestaat in 5149 vaten. Vorige week werden 5412 vat. in consumtie gebragt en 5239 v. aangevoerd. De totale aanvoer van vreemde Boter is in de laatste jaren merkelijk minder geworden; daarentegen wordt de aanvoer van Ierland ieder jaar grooter.

De aanvoer sedert den 1sten Mei 1852 was van buitenslands 177,935 vaten, en van Ierland 248,072 vaten.

LONDEN, 22 *October*. Inl. Tarwe heeft zich op de vorige notering goed gesouteneerd. Ook van vreemde waren de prijzen vast op den stand van ll. Maandag. Gerst onveranderd. Haver iets vaster. Boonen en erwten ferm prijshoudende.

VEEMARKTEN.

DELFZIJL, 23 *Oct*. Op de gisteren alhier gehoudene beestenmarkt waren ruim 400 stuks ter verkoop aangebragt; er is veel vee verkocht tegen 16 à 17 ct. de 5 ons.

De markt was druk bezocht, zoodat tegen den avond al de logementen goed bezet waren.

VRIES, 22 *October*. Op de heden alhier gehoudene jaarmarkt was de aanvoer van rundvee niet bijzonder groot; de prijzen waren over het algemeen genomen niet zoo hoog als op de laatst vorige markten. De handel in varkens was zeer willig, daarvoor werden goede prijzen besteed; de schapen waren tamelijk in prijs.

LEEUWARDEN, 22 *October*. Op de markt van heden is verkocht, per Ned. ℔: rundvleesch 34 cts., varkensvl. 46 cts., schapenvl. 36 ct. Boter 81½ ct.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 23 *October*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 63 5/16, 63 9/16, 63 9/16; Dito Dito 3 pCt. 75 13/16, 76 1/16, 76; Dito Dito 4 pCt. 94 15/16, 95. 95; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 95; Aand. Ned. Bank 125½. — BELGIE, 4½ pCt. 90¾; Dito bij *Rotschild* 2½ pCt. 52. — FRANKRIJK, Obligatiën 3 pCt. 75⅝, 75¾, 75¾. — SPANJE, Onb. St. 1 pCt. 25 5/16, 25⅜, 25⅜; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. 46⅛, 46 3/16, 46 3/8; Coup. Bewijzen 3 9/16, 3⅝, 3⅝; Amort. Schuld 6⅜. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 41¼, 41 7/16, 41¼; Dito Dito 4 pCt. 38, 38½, 38.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 107⅝, 107½, 107⅝; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 90½; Certific. van Inschrijving in Assignatiën 6 pCt. 71½. — POLEN, Certificaten 4 pCt. 85; Dito Aand. met Loten 500 fl. 162¼. — OOSTENRIJK, Metalliek 5 pCt. 77⅛, 77¼; Dito Nieuwe 2½ pCt. 40⅛; Dito Nieuwe 5 pCt. 90⅛; Metall. La. B. 5 pCt. 89⅞; Amerik. Bank-Actiën 4⅛; Mexik. 25 1/16; Peru 5 pCt. 101½; Ecuador 4⅛; Metall. 1851 2½ pCt. 39 11/16, ¾.

Bij vrij levendige affaire in Integralen en 3 pCts. was heden de stemming in onze binnenl. fondsen iets aangenamer.

Van vreemde effekten valt niets bijzonders te vermelden. Alleen was, bij geanimeerden omzet, eenige meerdere vraag naar Fransche.

Mexic. Onb. St. 23 9/16; Rest. Bew. v. Mexic. Coup. f 6⅞.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolong. 2½, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 63 9/16; Spaansche 1 pCt. 25⅜; Binnenl. 3 pCt. 46 3/16.

AMSTERDAM, 24 *October*. EFFECTEN-SOCIETEIT, te 4½ uur.

Spaansche 1 pCts. 25 5/16, ⅜. Binnenl. 3 pCts. 46¼. Buitenl. 3 pCts. 50⅜. Bewijzen Coup. 3 11/16, ⅝. Belg. bij Rotschild 2½ pCts. 52. Metalliek 5 pCts. 77⅛, ¼. Dito 2½ pCts. 1851 39 11/16. Dito Nieuwe 5 pCts. La. B. 90.

Tot de genoteerde koersen vertoonde alleen in Spaansche 1 pCts. de handel eenige levendigheid.

ADVERTENTIEN.

Natuurkundig Genootschap.

OPENLIJKE VERGADERING op MORGEN, WOENSDAG, den 27sten Oct. 1852, 's avonds te *zes* uur:
REDEVOERING van Dr. D. DE VRIES REILINGH.
BIJDRAGE van den Heer C. H. VAN ANKUM.
KAARTJES voor VREEMDELINGEN zijn voor 50 Cents te bekomen bij Dr. G. A. STRATINGH, in de Heerestraat.

A. W. ALINGS, *Secretaris.*

NEDERLANDSCH BIJBELGENOOTSCHAP.

AFDEELING *LEENS*.

OPENLIJKE VERGADERING den 31sten October e.k., des namiddags te *twee* uur, in de KERK der HERVORMDEN te *LEENS*, alwaar de opwekkende REDE zal gehouden worden door Ds. **C. T. LUBBERS.** Na den afloop der Godsdienstoefening zetten Leden en Begunstigers der Afdeeling hunne werkzaamheden voort ten Huize van J. D. POLL.

J. DOUWES, JR., *Secretaris.*

*** De **BIBLIOTHECARIS** van het *NEDERLANDSCH BIJBELGENOOTSCHAP*, Afdeeling *Groningen*, herinnert de Ingezetenen dezer Stad en Provincie, dat bij de Boekverkoopers **C. P. MEIJER**, aan Der-Akerkhof alhier; **S. JOUSTRA**, te *Hoogezand*; **T. VAN HALTEREN**, te *Wildervank*; **E. BEUKEMA**, te *Onderdendam*, en **S. J. SCHUIT**, te *Oude Pekela*, op franko aanvrage en tegen kontante betaling, volgens daar aanwezige Prijslijsten, te bekomen zijn: **BIJBELS** en **TESTAMENTEN**, ingerigt overeenkomstig de thans gebruikelijke Taal en Spelling, en gedrukt voor rekening van het NEDERL. BIJBELGENOOTSCHAP.

GRONINGEN, October 1852.

De Bibliothecaris voornoemd:
W. GERHARDS.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

R. T. WAALKENS
met
T. H. ROTJES.

ZUIDBROEK, 21 October 1852.

*** Getrouwd:

A. DIJKHUIZEN,
van *Slochteren*,
met
G. HERMANS.

NIEUWOLDA, 21 October 1852.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:

J. H. BAKKER,
van *Groningen*,
met
E. VAN LEGGELO,
van *Foxham.*

FOXHAM, 23 October 1852.

*** Heden beviel van eenen welgeschapen ZOON SWAANTJE GROENENDAL, geliefde Echtgenoot van

A. F. RASKER.

Bij GRONINGEN, 22 October 1852.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eenen ZOON A. JUIT, Echtgenoot van

H. BOOMGAARD, Z.ZOON.

GRONINGEN, 23 October 1852.

*** Heden overleed, tot mijne innige droefheid, mijne zeer geliefde Dochter ALMINE HENRIETTE MAGDALENE HESSE, in den bloeijenden ouderdom van 27 jaren en ruim 3 maanden; bitter betreurd door mij en mijne overige Kinderen.

WEENER, in *Oostfriesland*, 19 October 1852.

J. HESSE, W.z.

*** Heden ontsliep een van onze zes Lievelingen, ons eenigst Zoontje HENDRIK JAN ADRIANUS, in den ouderdom van een jaar en vier weken.

GRONINGEN, 22 October 1852.

P. BEKKER.
A. J. C. BEKKER—LAMBERS.

*** GRONINGEN, 23 October 1852. Heden overleed, in den hoogen ouderdom van ruim 85 jaren, onze geliefde Moeder AALTJE HARMS BEEKHUIS, eerst Wed. HECKMAN, laatst Wed. Ross.

H. HECKMAN.
Uit aller naam.

*** Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, mijne geliefde jongste Dochter RIEMKOBINA WENDELINA, in den ouderdom van ruim 34 jaren.

GRONINGEN, 23 October 1852.

Wedw. **T. B. FOCKENS**,
geb. **BELLINGA BUZEMAN.**

*** Heden overleed tot onze bittere droefheid ons jongste Kindje GERARDINA TETLINA, slechts den ouderdom van ruim 3½ jaar bereikt hebbende.

GRONINGEN, 25 October 1852.

HK. REISIGER.
A. REISIGER, geb. MEIJER.

BELANGRIJKE VERKOOPING

eener zeer aanzienlijke Verzameling

BOEKEN, PLATEN, RARITEITEN, ENZ.,

op MAANDAG den 22sten November 1852 en volgende dagen, door en ten Huize van R. J. SCHIERBEEK, in de Guldenstraat, bij wien de CATALOGUS eerlang zal zijn te bekomen.

*** Door de Erven **J. J. TIJL**, Boekhandelaren te *Zwolle*, is uitgegeven en verzonden:

NAGELATENE LEERREDENEN

VAN

Dr. G. H. VAN SENDEN.

1ste Deel. Prijs f 3,75.

Dit 1ste Deel bevat, behalve een keurig bewerkt *Portret*, *Facsimile* en eene uitvoerige *Levensbeschrijving* van den Overledene, de navolgende Leerredenen: I. *Het wederzien.* Lukas VII: 15*b*. II. *Jezus krib.* Lukas II: 16*b*. III. *Oudejaarsavond.* Job I: 21*b*. IV. *Het tellen der levensdagen.* Psalm XC: 12. V. *Koopt den tijd uit.* Efezen V: 16. VI. *De wijzen uit het Oosten.* Matth. II: 1—11. VII. *De Starrenhemel* Psalm VIII: 5*a*. VIII. *De krachten der toekomende eeuw.* Hebreën VI: 5*b*. IX. *De levenswinter.* Prediker XII: 1—7. X. *De Evangeliebediening.* 2 Corinthen III: 1—12. XI. *Bevestiging van Ledematen.* Efezen II: 19—22. XII. *Het wezen des Christendoms.* Romeinen XIV: 17, 18. XIII. *Vermeerder ons geloof.* Lukas XVII: 5. XIV. *De Evangeliespiegel.* 2 Corinthen III: 18. XV. *Des Christens bestemming.* Openbaring I: 6*a*. XVI. *Des Christens verwachting.* Johannes XVII: 24. XVII. *Bid en dankt.* Kolossensen IV: 2.

Met nog 15 LEERREDENEN, het 2e Deel uitmakende, is dit werk kompleet.

*** **VAN DRUTEN en BLEEKER**, te *Sneek*, geven uit:

IEN WINTERJOUNS GEARKOMSTE BY JOLLE BOER,

troch ***EMAN***, 48 pag. in kl. 8°. f 0,25.

STAATHUISHOUDKUNDIGE

HARMONIËN,

door ***FRED. BASTIAT***, uit het Fransch overgebragt door Mr. ***C. M. A. SIMON VAN DER AA***; Eerste Aflevering.

Dit belangrijk geschrift, dat, volgens het oordeel van deskundigen, het beste werk van den eenigen BASTIAT is, zal in circa 5 afleveringen van gelijken omvang als deze kompleet zijn. Om het algemeen verkrijgbaar te stellen, hebben de Uitgevers den prijs zoo laag mogelijk, van 144 pag. op slechts 90 Cts., gesteld. Zij behouden zich voor, dien bij de uitgaaf der laatste aflevering te verhoogen.

GESCHIEDENIS

VAN DEN JONGSTEN TIJD,

sedert den val van Napoleon, tot op onze dagen, door Dr. ***K. HAGEN***; vrij bewerkt naar het Hoogduitsch door Mr. ***P. BOSSCHA.*** 3 Deelen in gr. 8vo, f 12.50.

Aan allen, die belang stellen in de kennis der Wereldgebeurtenissen sedert 1815, wordt dit allerbelangrijkst Werk zeer aanbevolen.

Mede zijn nog eenige Exemplaren voorhanden van:

MINNE JORRITS REIS NEI IT KOLLUMER OPROER,

bescreauwn troch Dr. ***E. HALBERTSMA***, à 30 Cts.

KINDER-COURANT,

IN ÉÉN DEEL COMPLEET.

van twee-en-vijftig folio bladen, met 52 groote platen,

wordt uitgegeven bij den Boekverkooper **K. FUHRI**, te ***'s Gravenhage***, voor **f 3.90** per Deel.

Zestien bladen werden reeds verzonden.

Onder de jonge lieden, die op de **KINDER-COURANT** hebben Ingeteekend, is een

WEDSTRIJD

geopend, waartoe door de schrijvers der KINDER-COURANT **drie prijsvragen** zijn uitgeschreven. De inzending der antwoorden wordt vóór den 20sten November verlangd, franco aan het adres van den Uitgever.

Men zie omtrent de verdere bijzonderheden het afzonderlijke blaadje, betrekkelijk deze zaak, ten dienste van **OUDERS en ONDERWIJZERS** gedrukt, en bij blad 16 der KINDER-COURANT verzonden.

Bij BRIEVEN van MEERDERJARIG-VERKLARING, door den HOOGEN RAAD der NEDERLANDEN op den 30sten September 1852 verleend, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 9den October 1852, no. 75, en geregistreerd te *'s Gravenhage* den 19den October daaraanvolgende, zijn aan **JURJAN VAN DAM**, zonder beroep, wonende te *Groningen*, gegeven al de **REGTEN** bij de Wet aan MEERDERJARIGEN toegekend, behoudens de bepaling van art. 478 van het Burgerlijk Wetboek.

Geschiedende hiervan openbare aankondiging ter voldoening aan art. 486 van dit Wetboek.

'S GRAVENHAGE, 20 October 1852.

G. VAN DER JAGT,
Procureur bij den Hoogen Raad.

Bij ACTE, den 22sten October 1852 opgemaakt door den Heer KANTONREGTER in het 1ste Kanton *Groningen*, heeft BATRUDA VAN BRAAM, Wedw. GERRIT ANDRIES JONKHOFF, te *Groningen*, aan haren minderjarigen Zoon **ANDRIES GERRITS JONKHOFF** HANDLIGTING verleend, tot het **uitoefenen** van het **bedrijf** van **Scheepskapitein**, en het **sluiten** van **alle verbindtenissen**, daartoe betrekkelijk.

Een iegelijk wordt **GEWAARSCHUWD**, op naam van den ondergeteekende geen **KREDIET** te verleenen of **GELDEN** te betalen den ondergeteekende competerende, zonder **schriftelijke magtiging** van hemzelven; zullende zulks zonder deze niet valideren.

GRONINGEN, 25 October 1852.

A. TEUTEBERG.

Het GEMEENTEBESTUUR van *GRIJPSKERK* brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat van de **NEGOTIATIE** van **ƒ 10,000**, goedgek. bij Z. M. besluiten dd. 8sten Februarij 1847, no. 51, en den 20sten Mei 1847, no. 48, zijn uitgeloot de **OBLIGATIËN** Nos. **5. 11, 17, 26, 37. 45. 59, 62, 75 en 85**, alsmede van de **LEENING** à **ƒ 4,000**, geautoriseerd bij Kon. besluit van den 4den September 1845, no. 15, de **OBLIGATIE** no. **4**, welke in den jare **1853**, op den **verschijndag der Interest**, zullen worden **afgelost**.

GRIJPSKERK, 23 October 1852.

Het Gemeentebestuur voorn.:
A. J. HESSELINK.
De Secretaris:
T. E. TEENSTRA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *GRIJPSKERK* notificeren bij dere, dat de **HERFST-VEEMARKTEN** te *GRIJPSKERK* **niet** meer zullen plaats hebben op de *twee eerste Woensdagen van de maand November*, **maar** op de **eerste** en **tweede Donderdag in die maand**, zoodat dezelve dit jaar invallen op **DONDERDAGEN den 4den en den 11den November a.s.**

Voorts wordt een ieder verwittigd, dat bij alle **vervoer** van **Rundvee**, binnen deze Gemeente, de **geleiders** moeten voorzien zijn van een **consent van vervoer**, afgegeven door het Gemeentebestuur, vanwaar hetzelve herkomstig is.

GRIJPSKERK, 23 October 1852.

Burgemeester en Wethouders voornd.:
A. J. HESSELINK.
De Secretaris:
T. E. TEENSTRA.

*** De ondergeteekenden, **GECOMMITTEERDEN** uit de COMMISSIE VAN ADMINISTRATIE over de *GEVANGENISSEN* te *Groningen*, zijn voornemens, op WOENSDAG den 3den November 1852, des namiddags te drie uur precies, in het openbaar, bij wege van Inschrijving met beslotene Briefjes, aan den minst inschrijvenden, onder nadere goedkeuring, uit te besteden, de LEVERANCIE van de navolgende **BENOODIGDHEDEN** voor de gemelde GEVANGENISSEN, gedurende het geheele jaar 1853, als: ROGGEBROOD, GROF TARWEBROOD, WITTEBROOD, AARDAPPELEN, RUNDVLEESCH, KALFSVLEESCH, RUNDVET, BOTER, DERDE REIS AFGEMALEN GORT, RIJST, GROENE ERWTEN, GEELE ERWTEN, GROENTEN, ZOUT, PEPER, AZIJN, RAAPOLIE, PATENTOLIE, KAARSEN, GROENE ZEEP, KOFFIJ, CICHOREI, ZOETEMELK, KARNEMELK, STROO, BAGGERTURF, GREENMANK TURF, ZAND, HEIDEN BEZEMS en HEIDEN BOENDERS.

Die hiervan gading maakt, kome op den bepaalden tijd in het Huis van Verzekering alhier, waar, gelijk mede bij H. VAN DER LAAN, Kastelein aan de Breede Markt, de Conditiën van Aanbesteding ter lezing liggen.

De Briefjes van Inschrijving, *op zegel geschreven, door den Aannemer geteekend en de namen van twee Borgen behelzende*, zullen, uiterlijk op den dag der Aanbesteding, des namiddags vóór half drie uur, gelegd worden in eene der twee geslotene Bussen, waarvan de eene geplaatst is ten Huize van Mr. T. J. TEN BERGE. in de Oude Boteringestraat, en de andere in gemeld Huis van Verzekering.

Mr. T. J. TEN BERGE. Mr. A. VAN BERCHUYS.
Mr. W. WOLTHERS.

Aanbesteding.

De Notaris **TADEMA**, te *Oosterwolde*, zal, ten verzoeke van H. H. COMPAGNONS der *Opsterlandsche en Ooststellingwerver Vaarten en Veenen*, op DINGSDAG den 9den November 1852, des voormiddags precies te elf uur, in de Herberg bij L. POSMA, te *Oosterwolde*,

PUBLIEK AANBESTEDEN:

1) Het **BOUWEN** van een' **nieuwen grooten WATERMOLEN;**

2) Het **BOUWEN** eener **nieuwe SCHUTSLUIS;** en

3) Het **BOUWEN** van **MOLENAARS-** en **SLUISWACHTERSWONINGEN;** alles met **bijlevering** van **MATERIALEN**, in den aan te leggen *Hauler-* en *Weper-Veenpolder*, onder *Oosterwolde*. Zullende daarvan op DINGSDAG den 2den November 1852 de Bestekken en Teekeningen ter inzage liggen in voornoemde Herberg te *Oosterwolde*, en op den volgenden dag, WOENSDAG den 3den November, nadere aanwijzing op het terrein geschieden door den OPZIENER voor bovengemelde Heeren COMPAGNONS.

Donderdag den *28sten* *October*

1852, des voormiddags te 10 uur en vervolgens, zullen, voor de Behuizing bewoond door de Erven H. VAN DER VEEN, op den hoek van de Nieuwe Kijk-in-'t Jatstraat, in de Kleine Rozenstraat te *Groningen*, publiek worden verkocht: Een EIKENHOUTEN KABINET, SECRETAIRE, UITTREK- en andere TAFELS, STOELEN, SPIEGEL, SCHILDERIJEN, HALVE KASTKLOK, GOUD, ZILVER, KOPER-, TIN- en BLIKGOEDEREN, GLAS- en AARDEWERK, OUD PORSELEIN, BEDDEGOEDEREN en MANS- en VROUWEN LIJFSTOEBEHOOREN.

Te bezien daags vóór den Verkoop, des namiddags van 2–4 uur.

Mr. E. VAN EERDE,
Notaris.

Donderdag den **11** *den November*

1852, des voormiddags te 10 uur, zullen, in het HEILIGEN GEEST GASTHUIS, te *Groningen*, publiek worden verkocht: Eene MAHONIEHOUTEN CHIFFONIÈRE, EIKENHOUTEN KABINET, BUREAU met Bovenstuk, TAFELS, STOELEN, BEDDEGOEDEREN, KOPER, TIN, MANSKLEEDEREN en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

Te bezien des daags bevoren, des namiddags van 2–4 uur.

Mr. E. VAN EERDE,
Notaris.

*** Mr. **E. VAN EERDE**, Notaris te *Groningen*, gedenkt, op DINGSDAG den 23sten November 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek te veilen en te verkoopen:

I. Den EIGENDOM van 38 B., 98 R. *Behuisd Land*, gelegen op de *Ruige Waard*, onder *Grijpskerk*, wordende bij KLAAS KLASENS DE WAARD en Vrouw onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van ƒ 260–00.

II. Den EIGENDOM van 32 B., 94 R., 80 E. *Behuisd Land*, gelegen te *Wester Emden*, wordende bij JAN BARTELS GOLTHOORN en Vrouw in beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van ƒ 229–00, een' Kaas met daarenboven alle zes jaren een geschenk.

III. Den EIGENDOM van 5 B., 76 R., 40 E. *Behuisd Land*, gelegen te *Oostwold*, in het *Oldambt*, wordende bij JAN RIENKES HAAN en Vrouw in vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Martini verschijnende, huur van ƒ 45.00.

IV. Den EIGENDOM van eene *Boerenplaats*, onder *Bedum* gelegen, wordende bij PIETER ALBERTS KOL en Vrouw onder beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van ƒ 35,00.

V. Den EIGENDOM van 2 B., 68 R., 70 E. *Land*, gelegen te *Balmahuizen*, onder *Niehove*, wordende bij PETRUS JACOBS SCHURINGA en Vrouw onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van ƒ 30,00.

VI. Den EIGENDOM van een' Akker *Land*, gelegen te *Noordbroek*, groot 1 B., 19 R., 30 E., wordende bij DERK JANS BAAS en Vrouw onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Martini verschijnende, huur van ƒ 14,00.

VII. Den EIGENDOM van een' Akker *Land*, gelegen te *Noordbroek*, groot 67 R., 20 E., wordende bij DERK OLTMANS WEMMIJ en Vrouw onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Martini verschijnende, huur van ƒ 14.00.

VIII. Den EIGENDOM van eene *Behuisde Heemstede*, gelegen onder *Noorddijk*, groot 3 R., 70 E., wordende bij JAKOBS KLAASENS VAN ZAALEN en Vrouw onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op den 1sten Mei verschijnende, huur van ƒ 3,75, en

IX. Den EIGENDOM van eene *Behuisde Heemstede*, mede te *Noorddijk* gelegen, groot 3 R., 58 E., wordende bij JAN BERENDS ARENDS en Vrouw onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op den 1sten Mei verschijnende, huur van ƒ 3.75.

Zullende de Eigendomsbewijzen en Veilconditiën op de gewone plaatsen ter lezing liggen.

Mr. E. VAN EERDE,
Notaris.

Vrijdag den **29sten** *October*

1852, 's namiddags te 2 uur, zullen, ten Huize van den Kastelein H. MENSINGA, buiten de Boteringepoort alhier, op **zes maanden Krediet**, publiek worden verkocht: Ongeveer **30** stuks **VAALMELKTE-, NIEUWMELKTE- en KALFKOEIJEN.**

Mr. J. J. DE SITTER, *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zal, op DINGSDAG den 9den November 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek worden verkocht:

I. Eene nette BEHUIZING, get. roode lett. N no. 40, met BLEEKJE en MANGELHUIS, staande en gelegen op vrij eigen grond te *Groningen*, Westzijde in de Nieuwe Ebbingestraat, wordende door A. BINGMAN in eigendom bewoond.

II. 2 OBLIGATIEN, ieder à **ƒ 100**, ten laste der Herv. Gem. te *Onderdendam* van 1840, met premie van ƒ 30 bij uitloting.

Om te aanvaarden perc. 2 dadelijk na den Toeslag en perc. 1 op den 1sten Mei 1853, en te bezien des daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags, van 2–5 uur.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

*** Na bekomene REGTERLIJKE AUTORISATIE, zullen, in de maand DECEMBER aanstaande, op nader te bepalen tijd en plaats, worden verkocht: de navolgende te *Groningen* gelegene **ONROERENDE GOEDEREN**, in eigendom toebehoorende aan den Heer BOUKOOS HEUKERS, en zulks om te aanvaarden op den 1sten Mei 1853, als:

I. Veertien WOONKAMERS met groot BLEEKVELD, staande en gelegen op de Laan.

II. Zeventien WOONKAMERS met groot BLEEKVELD, staande en gelegen in de Torenstraat.

III. Eene WOONKAMER, staande aan den Wal achter de Zuider Werf. — en

IV. Eene BEHUIZING, staande aan de Rietemakersrijge, thans door den Commissionair DINKELA in huur bewoond.

J. H. GEERTSEMA, C.z.,
Notaris.

Maandag *den 2den November*

1852, des namiddags te 2 uur, zal, in het Verkoophuis in de Oosterstraat alhier, publiek worden verkocht: eene aanzienlijke partij OUDE BLAAUWE PORSELEINEN, KRISTALLEN SOEPTERRINES, COMPOTTES, SCHALEN, ENZ. — Voorts velerlei **HUISHOUDELIJKE GOEDEREN**, een volledig Stel INSTRUMENTEN tot het maken van **BLOEMEN**, met daarbij behoorende PERSEN, en hetgeen meer te bezien zal zijn Zaturdag bevorens, des namiddags van 2–5 uur.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

*** Mr. **J. C. VAN SLOOTEN**, Notaris te *Veendam*, zal, op voortzetting van den Heer J. J. DE BLÉCOURT, Notaris te *Wildervank*, als onherroepelijk gemagtigde Schuldeischer van zijnen Schuldenaar KLAAS ABELS NIJHOF, Landbouwer te *Stads-Kanaal*, gemeente *Wildervank*, naar het prescript der Wet, in het openbaar verkoopen:

I. Eene nieuwe **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, HEEM, TUIN en opstrekkende plaats GROEN-, BOUW-, DALGROND en HOOGVEEN, te zamen groot 12 Bunders, 82 Roeden, 83 Ellen, benevens een ARBEIDERS HUISJE, op het Erf staande, alles gelegen aan het Achterdiep te *Stads-Kanaal*, Gemeente *Wildervank*, bekend onder no. 37.

II. Twee zoogenoemde **VOORAFFEN**, mede aldaar, tusschen de beide Hoofddiepen gelegen, te zamen ter grootte van een Bunder, vierenzeventig Roeden en veertig Ellen.

Deze Verkoop zal plaats hebben te *Stads-Kanaal*, gemeente *Wildervank*, in het Verhuishuis, bewoond door H. E. SAP, op ZATURDAG den 30sten October 1852, des voormiddags te tien uur.

Mr. J. C. VAN SLOOTEN.

*** In Auftrag des Herrn T. WIARDA, executor-testamenti des weil. Herrn Kreis-Einnehmers VON VOSS hieselbst, werde ich die zu dessen Nachlasse gehörende über Hundert Stück enthaltende Sammlung Schöner **OELGEMÄLDE** am MONTAGE, den 8sten November d. J., von Morgens 10 Uhr an, in dem Hause des Verstorbenen, an der grossen Osterstrasse hieselbst, wo die Gemälde von nun an auch zu besehen sind, bei einzelnen Stücken öffentlich verkaufen.

EMDEN, 18 October 1852.

A. G. VAN MARK,
Auctionator.

TE HUUR, tegen November:

Een nieuw, roijaal betimmerd **BOVENHUIS**, voorzien van alle GERIJFELIJKHEDEN en COMMODITEITEN. Te bevragen bij B. G. RINSMA, *Apotheker en Droogist*, op den hoek van de Ossenmarkt en de Nieuwe Boteringestraat.

SCHILDER-, TEEKEN- EN SCHRIJFBEHOEFTEN,

bij **J. KOCH**, **Carolieweg**, te *Groningen*.

GOUDEN, MAHONIE- en PALISSANDERHOUTEN LIJSTEN, SCHILDER-VERFKWASTJES en PENCEELEN, LINNEN en KATOENEN SCHILDERDOEK, RAMEN, PANEELEN en GEGROND SCHILDERPAPIER, VERFDOOZEN van 27½ ct. tot ƒ 20,00, PASSERDOOZEN van ƒ 1.00 tot ƒ 5.00, TEEKENPAPIER van 3 cts. tot ƒ 1.90 het Vel, met GEDREVEN RANDEN, OPZET- en COPIËERPAPIER, PAPIER SANS FIN, de Ned. El 85 cts., Breed 136 N. Duim, SCHRIJFPAPIER, de riem van ƒ 2.25 tot ƒ 7.50, POSTPAPIER, de riem van 480 Vellen ƒ 2.50 tot ƒ 5 50, ENGELSCHE, FRANSCHE en DUITSCHE STALEN PENNEN, het Gros 25 cts. tot ƒ 2.25, FIJNE en ORDINAIRE LAK en OUWELS, ENVELOPPES 100 stuk 50 cts., ZAK- en SCHRIJFPORTEFEUILLES, FRANSCHE SCHRIJFLEGGERS, ALBUMS en PAPIETERIES, SCHRIJFINKT, de Flesch 35 en 60 cts., 100 KWITANTIËN van 25 tot 50 cts.

De Ondergeteekende is **VERHUISD** van het *Martini kerkhof* naar **OUDE KIJK-IN-'T JATSTRAAT**, bewoond geweest door den Timmerman RIGA, letter I no. 29.

H. UILKENS.

De ondergeteekende maakt aan het PUBLIEK bekend, dat hij is **VERHUISD** uit den PLUIMERSGANG naar de **LAMMEHUININGESTRAAT**, lett. H no. 20; verzoekt verder gunst en rekommandatie.

C. VAN DIEREN,
Timmerman en Metselaar.

DE OUDE PORT A PORT EN MADERA,

welke regtstreeks worden aangevoerd, zijn, niettegenstaande **de verhoogde prijzen der Wijnen**, door het grootendeels mislukken van den Wijnoogst, nog, **zoolang deze voorraad duurt**, tot de vorige **zeer lage prijzen** te bekomen.

N. E. ROST,
Wijnkooper in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat.

De ondergeteekende met primo NOVEMBER aanstaande zich alhier willende vestigen om aan **JONGE JUFVROUWEN grondig ONDERWIJS** te geven in verschillende **VROUWELIJKE HANDWERKEN**, als NAAIJEN, BREIDEN, BORDUREN, HAKEN, FILECHEREN, KNOOPEN, TAPISSERIEWERKEN, HAARWERK ENZ., alsmede in het TEEKENEN, nodigt hen die op bovenstaande VAKKEN betrekking heeft, rekommandeert zich hierin ten vriendelijkste aan. Adres ten Huize van den Meubelmaker BOEKHOUT, in de Poelestraat.

F. STOCKFELD.

C. ABVAAS maakt bekend, dat hij nog eene partij **HONDEN** heeft, die extra mooi zijn, en dezelve voor *een matigen prijs* wil verkoopen. Is gelogeerd aan het Winschoterdiep, bij H. REMKES.

De DIRECTEUR van de **INRIGTING voor verhuurd wordende Woningen, te Amsterdam** gevestigd, berigt bij deze, dat tot **AGENT** dier Inrigting benoemd is de Heer **A. REMMERS, Jr.**, te *Stads Kanaal*, en dat wel voor het geheele Arrondissement *Winschoten*. INLICHTINGEN omtrent de deelneming, welke bij leefdelijk wordt aanbevolen, zijn bij gemelden Heer Agent verkrijgbaar.

De Directeur voornoemd:
C. WERTZ VAN DOORNEN.

FAMILY TOOTH POWDER.

Deze **TANDPOEDER** is eene zuivere Compositie uit het Plantenrijk, frisch en aangenaam van smaak. Zij sterkt het Tandvleesch, maakt dat de Tanden stevig vast zitten, hergeeft hun de paarlwitte kleur der jeugd, bewaart het verglaassel, zuivert den Adem en verhindert dat aangestoken Tanden tot verder bederf overgaan.

De Prijs is 40 cts. per Doos.

De Family TOOTH POWDER is verkrijgbaar in onderstaande Dépôts.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *Assen* bij H. P. A. VAN GORCUM; te *Delfzijl* bij A. W. C. KEIJZER; te *Groningen* bij C. RIKKERS, J. L. LAGRO, Jr., M. GAASBEEK en I. T. OTTÉ; te *Meppel* bij de Wedw. BRANDERHORST; te *Veendam* bij S. SAVENYE; te *Winschoten* bij G. WASMAN, en in de overige steden des Rijks.

J. BLOKBERGEN,
te *N. Pekela*, vraagt tegen November een **ONDERMEESTER** van den 3den of 4den Rang.

In een' MANUFAKTUURWINKEL te *Groningen* wordt gevraagd: eene **WINKELDOCHTER** van de Protestantsche Godsdienst, om met November of des verkiezende vroeger in Dienst te treden. Behalve gewone vereischten, wordt ook verlangd om goed te kunnen rekenen. Men adressere zich, met eigenhandig geschrevene en **franko** in te zenden Brieven, onder letters M. M., aan het BUREAU dezer COURANT.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

OCTOBER 1852.

DAGEN	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
17	768,57	767,30	766,75	4,9	10,3	8,4	0,89	0,82	0,90	O.N.O.	O.	O.	helder	helder	betrokken
18	764,30	761,23	765,63	7,4	10,7	8,7	0,87	0,80	0,91	Z.	N.W.	N.N.W.	betrokken	betrokken	bewolkt
19	773,49	773,19	772,40	8,6	10,5	7,0	0,86	0,81	0,89	N.O.	Z.W.	Z.Z.W.	„	„	„
20	769,37	768,21	766,88	8,0	14,0	9,0	0,97	0,86	0,94	Z.W.	W.t.Z.	Z.W.t.Z.	weinig bewolkt	bewolkt	weinig bewolkt
21	763,39	762,77	761,19	8,5	11,2	9,3	0,94	0,88	0,91	Z.Z.W.	Z.W.tW.	Z.	betrokken	betrokken	betrokken
22	759,28	758,24	757,76	6,0	10,8	9,7	0,93	0,90	0,96	Z.O.t.O.	Z.O.t.O.	O.Z.O.	„	„	„
23	756,01	755,72	753,13	12,4	16,5	14,5	0,97	0,85	0,98	Z.t.W.	Z.W.t.Z.	Z.O.	weinig bewolkt	„	regen

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJBLAD N°. 23.

KORT VERSLAG

VAN DE

HANDELINGEN VAN DEN GEMEENTERAAD VAN GRONINGEN EN DER STATEN-GENERAAL.

Behoort bij de Groninger Courant van 26 October 1852, N°. 86.

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Zaturdag den 23sten October.

Aanwezig: de heeren v. IMHOFF, LOHMAN, DOORNBOSCH, v. HEIJNINGEN BOSCH, v. HOUTEN, SLOT (voorzitter), UPMEIJER, WICHERS, CREMERS, DE SITTER, DOMMERING, QUINTUS, v. ITTERSUM, ROELFSEMA, MÜLLER, MULDER, DE LA FAILLE, TRIP, OUDEMAN, SWAAGMAN en MEIJER.

De punten van behandeling zijn:

1) *Missive van den Staatsraad, Commissaris des Konings*, van den 18den Oct., met afschrift van Z. M. besluit van den ..., no. 46, houdende eervol ontslag van den heer, mr. W. H. baron VAN IMHOFF, als burgemeester der gemeente Groningen. — Voor notificatie aangenomen.

2) *Missive van Ged. Staten*, van den 15den l.l., houdende verzoek om opgave, hoeveel door deze gemeente zal kunnen worden bijgedragen tot de vereeniging van het Boterdiep met het Schuitendiep. — Commissoriaal gesteld in handen van de heeren LOHMAN, v. HOUTEN, v. CALCAR, CREMERS en ...ERS.

3) *Missive van den hoogleeraar* H. C. v. HALL, van den ... l.l., houdende dankbetuiging voor de fraaije wijze, waarop de poort van den plantentuin en de muur daarnevens door een ijzeren hek zijn vervangen. — Notificatie.

4) *Missive van burg. en weth. van Hoogezand*, van den 10den Sept., verzoekende van de stad vrijstelling van de betaling eener recognitie van *f* 80 voor den aankoop van perceelen te Rense-compagnie, op grond dat op die perceelen eene school en eene woning voor den schoolmeester zal gebouwd worden.

De veencommissie, aan wie dit stuk was ter hand gesteld, adviseert daarop afwijzend te beschikken.

De heer OUDEMAN verzoekt de gronden daarvoor te mogen vernemen, waarop de heer QUINTUS zegt, dat het alleen in Stadskanaal gebruikelijk is, dat door de stad gronden gratis worden gegeven en vrijdom wordt verleend van prestatiën, wanneer kerken, diaconiën, enz. op die gronden gebouwd worden; dat zulks echter tot nu toe om redenen niet te Hoogezand en Sappemeer geschiedt, weshalve de veencommissie vermeent zich niet met dit verzoek te moeten inlaten.

Het voorstel van de veencommissie wordt hierop aangenomen.

5) *Resolutie van Ged. Staten* van den 2den Sept. l.l. Aan eene overeenkomst, door den raad aangegaan met den heer CAPPENBERG, predikant te Ter Apel, — om tegen afstand van gronden, door dezen in gebruik, eene jaarlijksche som van *f* 850 uit stadskas uit te betalen — hadden Ged. Staten zwarigheid gemaakt hunne goedkeuring te hechten, zoolang het regt van eigendom der stad op de pastorijgronden niet was bewezen. Die zwarigheid bestaat nog bij Ged. Staten, daar ook uit eene nadere missive van burg. en weth. naar hun oordeel niet was bewezen, dat de stad het regt tot zulk eene beschikking heeft, als bij de overeenkomst geschiedt. Ged. Staten, na dit in deze resolutie nog nader te hebben uiteengezet, besluiten alzoo, om aan burg. en weth. van Groningen te kennen te geven, dat zij nog geene vrijheid meenen te hebben de genoemde overeenkomst goed te keuren; dat zij echter, om het belang der zaak, bereid zijn een' billijken afstand van gronden in dier voege te bevorderen, als strekken kan om daaraan eene voortdurende billijke geldelijke uitkeering aan den predikant van Ter Apel te verbinden.

De veencommissie, in wier handen deze resolutie was gesteld, heeft hierop een concept-raadsbesluit opgemaakt, waarbij, op gronden van billijkheid en niet uithoofde van verpligting tot voortdurende uitkeering, wordt bepaald *a*) dat alle gronden door den predikant van Ter Apel in gebruik, ter volkomene beschikking zijn van de stad en dat de predikant daarop geene andere regten zal kunnen doen gelden, dan de volgende, *b*) dat aan den Hervormden predikant van Ter Apel vrije woning en tuin wordt verleend, met de regten en verpligtingen van gewone huur, zonder betaling van huurprijs, en dat voorts jaarlijks uit de stadskas eene som van *f* 850 zal worden uitbetaald, te voldoen in twee termijnen, *c*) dat bij vacature, het traktement aan hen zal worden uitgekeerd, die volgens kerkelijke verordeningen daarop aanspraak kunnen maken, *d*) dat dit alles niet den tegenwoordigen predikant CAPPENBERG betreft, met wien eene afzonderlijke overeenkomst is gesloten, *e*) dat dit alles niet zal in werking treden, zoolang niet de overeenkomst met den heer CAPPENBERG door Ged. Staten wordt goedgekeurd.

Na eene opheldering door de heeren v. IMHOFF en QUINTUS aan den heer UPMEIJER gegeven, wordt dit besluit gearresteerd.

6) *Missive van den rentmeester der stads veenen en Ter Apel*, van den 23sten Sept., betreffende de betaling aan den heer C. E. KNIPHORST, als administerend volmagt van de markte te Gieten, van eene som van *f* 71—31, die de stad aan hem verschuldigd is voor de plaats Bareveld, wegens passagiegelden van 1843 en repartitie van 1846 en 1849. Daar het den rentmeester is gebleken, dat de stad tot die betaling verpligt is, verzoekt hij ordonnantie van betaling aan den heer KNIPHORST te willen doen toekomen. — Onder goedkeuring van Ged. Staten wordt daartoe besloten en bepaald om die som uit den post voor onvoorziene uitgaven te betalen.

7) *Voorstel van burg. en weth. betreffende het aanleggen van wandelingen op de wallen.* — Burg. en weth. zeggen daarin, dat de stad in vorige jaren met het onderhoud dier wandelingen belast was, onder genot van eene rijkstoelage, dat echter in 1845 dit aan het departement van oorlog was overgegaan en dat sedert dien tijd deze door haar schoon uitzigt zoo fraaije wandelplaatsen, die tot dien tijd toe steeds druk werden bezocht, niet meer worden onderhouden, in weerwil van de pogingen daartoe dezerzijds aangewend. Het aanwezig zijn van die wandelplaatsen kwam burg. en weth. voor wenschelijk te zijn en te zullen strekken tot genoegen der ingezetenen. Het scheen hun toe, dat het pad aan de vereischten zou kunnen voldoen, wanneer het op eene breedte van 2 el werd gebragt en aangevuld met grind en zand, waarvan de kosten zijn geraamd op eene som van *f* 1595. Mogt ook de raad genegen zijn, deze som daaraan te besteden en voortaan in de kosten van onderhoud willen voorzien, dan adviseren burg. en weth. te besluiten: *a*) dat, zoo daartoe vergunning wordt verleend, op stads kosten eene wandelplaats worde aangelegd, gelijk is gezegd, *b*) dat daartoe door burg. en weth. het verzoek worde gerigt aan den minister van oorlog en *c*) dat in afwachting van die goedkeuring, op de begrooting voor 1853 reeds de som van *f* 1595 worde in uitgaaf gebragt. — Hiertoe wordt besloten.

8) *Concept-resolutiën, bepalende het tarief en de wijze van invordering van verlaatgelden in het Damsterdiep.* — Beide worden goedgekeurd, met aanhaling nog van het kon. besluit van den 5den April 1817, litt. W, op voorstel van den heer SWAAGMAN.

9) *Missive van de gazcommissie*, van den 20sten Oct., met het rapport van de heeren v. KERCKHOFF, v. ANKUM en HOVENS GRÉVE, betreffende den schadelijken invloed, die het oprigten van eene gazfabrijk in de Bloemstraat op de fabrikaadje van de loodwitfabrijk zou kunnen uitoefenen. — Genoemde heeren zeggen in hun rapport, dat zij op alle bezwaren gelet hebben, door de eigenaars van de loodwitfabrijk geopperd en deze hebben onderzocht, zonder evenwel daarbij proeven te hebben genomen, als volgens hun oordeel, in dezen overtollig. Zij hebben daarbij nagegaan, door welke stoffen de gazfabrijk schade zou kunnen aanbrengen en hebben vervolgens de middelen aangewezen, waardoor die schade kan worden voorkomen.

Wat het eerste betreft, zoo waren zij van oordeel, dat de aanvoer van coaks en steenkolen langs de loodwitfabrijk en het uitstorten en verwerken in de opene lucht eene fijne, zwarte stof van zich laat, die voor het loodwit nadeelig zou kunnen zijn, doch welk bezwaar kan worden weggenomen door aanvoer langs een' anderen weg en de verwerking in beslotene schuren; dat voorts de rook van steenkolen een zwart roet van zich laat, 't welk nadeelig zou kunnen werken op de loodwit; dat echter ook dit bezwaar vervalt, als men coaks stookt, 't geen het belang der ondernemers medebrengt; dat verder, bij de hooge schoorsteenen ook ten dien opzigte geen nadeel te vreezen is; dat de teer, die in de steenkolen gevonden wordt, wel stank verspreidt, maar geen nadeeligen invloed op de loodwit uitoefent, en eindelijk dat de zwavel-waterstof bij eene gazfabrijk zich in geringe mate ontwikkelt; dat het in 't belang der gazfabrijk is zoo weinig mogelijk ongezuiverd gas te doen ontsnappen en het ontsnappen van zuiver gaz geen nadeel veroorzaakt.

Een en ander brengt hen tot de conclusie, dat, bij onachtzaamheid wel eenige waarschijnlijkheid ontstaat van te veroorzaken nadeel aan de loodwitfabrijk, maar dat daarvoor geen de minste vrees bestaat, als de noodige voorzorgen worden genomen, en dat alzoo de beantwoording van de hun voorgestelde vraag afhankelijk is van de inrigting der gazfabrijk zelve.

De gazcommissie, in wier handen dit rapport was gesteld, berigt, dat zij zich geheel kan vereenigen met het gevoelen der gecommiteeerden en merkt nog op, dat ook zij plan had, bergplaatsen onder dak voor de steenkolen op te rigten, dat er geene steenkolen gestookt worden, zoolang de minder kostbare coaks te verkrijgen zijn, enz. Voorts maakt zij er op opmerkzaam, dat de Leidsche fabrijk het best aan alle vereischten voldeed, ook wat de geopperde bezwaren aangaat, en dat juist deze tot model was genomen. Ook wordt nog gewezen op het plan van doorgraving van het Boterdiep, bij verwezenlijking van welk plan het wenschelijk wordt, dat de gazfabrijk niet op het eerste stuk land in de Bloemstraat worde opgerigt, (waartoe de aangevraagde concessie strekte) maar op het tweede en dat alsdan bij een' afstand van 200 ellen en bij een vervoer langs anderen weg, de bezwaren voor de loodwitfabrijk geheel en al zouden verdwijnen.

De gazcommissie stelt alzoo aan den raad voor te besluiten: *a*) burg. en weth. te autoriseren aan de hooge regering te verzoeken, de aangevraagde concessie in zooverre te wijzigen, dat zij ook tot het 2de stuk land zich uitstrekke, *b*) dat de zuiveringstoestellen, gazstokerij en kolenloods op het 2de stuk land worde opgerigt, terwijl alsdan de woning van den directeur enz. op het eerste stuk zou kunnen worden geplaatst, en *c*) dat bij de aanvraag om wijziging in de concessie het straks voorgelezene rapport worde overgelegd met zoodanige bemerkingen, als burg. en weth. in het belang der zaak en tot spoedige afdoening noodig zullen oordeelen.

De heer DE SITTER, rapporteur der gazcommissie, meldt nog dat heden morgen bij burg. en weth. is ingekomen proces-verbaal van het bestuur der stad Leeuwarden van proeven, die door hen genomen zijn betreffende den min of meer nadeeligen invloed van eene gazfabrijk op eene nabij zijnde loodwitfabrijk, die allezins naar wensch zijn uitgevallen.

Bij de beraadslaging over het rapport der commissie (waarbij de heer v. ITTERSUM als belanghebbende verlof verzoekt en bekomt om zich te verwijderen) zegt de heer DE LA FAILLE door de gegevene inlichtingen in zijn gevoelen nog meer te zijn versterkt, waarom er dan ook zijns inziens geene de minste bezwaren meer bestaan.

De heer CREMERS stelt, ter bespoediging der zaak, voor, kennis te geven van het rapport aan de eigenaren der loodwitfabrijk.

De heeren DE LA FAILLE en QUINTUS verklaren zich hiertegen, waarop de heer CREMERS zijn voorstel intrekt.

De heer OUDEMAN wenscht bij de aanvraag om concessie, afschrift gevoegd te zien van de proeven door het bestuur van Leeuwarden genomen; waartoe wordt besloten.

De conclusie van het rapport der gazcommissie wordt hierop aangenomen en besloten om de heeren v. KERCKHOFF, v. ANKUM en HOVENS GRÉVE te bedanken voor de genomene moeiten.

10) *Rapport op eene missive van Ged. Staten over den verkoop van den tuin in de O. Kijk-in-'t Jatstraat, vroeger bestemd tot een gesticht voor krankzinnigen*, bij monde van den heer TRIP. — De commissie heeft in ernstige overweging genomen, in hoe verre het belang der stad medebragt, om het bedoelde terrein te behouden of wel te verkoopen. Zij is daarbij nagegaan over hoe weinig terrein de stad de vrije beschikking heeft en ook in de laatste tijden daaraan groote behoefte had, waardoor zij belemmerd werd in het tot stand brengen van nuttige inrigtingen. Verder wordt er op gewezen, dat het onderhavige terrein, midden in de stad gelegen, ontegenzeggelijk zeer doelmatig zou kunnen worden gebruikt tot verschillende einden en dat o. a. de mogelijkheid bestond om vroeger of later dien grond, althans gedeeltelijk, te moeten gebruiken tot vergrooting van de akademie Minerva. Desniettemin heeft de commissie, — met het oog op de aanleiding, waardoor het voorstel tot verkoop wordt gedaan, het verzoek n.l. van den heer A. VAN CALCAR, c. s., die daar in hunne kwaliteit eene societeit wenschen op te rigten, — gemeend met die heeren in conferentie te moeten treden, ten einde nader te onderzoeken, in hoever de oprigting dier societeit kon worden geacht in het algemeen belang der stad te zijn, en of dit, zoowel door verfraaijing der stad als in andere opzigten, kon opwegen tegen de bestemming, welke de stad anders aan dien grond zou kunnen geven. De commissie toch was geenszins onverschillig ten aanzien van het plan om dien grond te doen strekken tot een algemeen vereenigingspunt van de ingezetenen; zij begreep, dat men ook moest zorgen voor gepaste uitspanning en een aangenaam vriendschappelijk verkeer.

Uit de gehoudene conferentiën echter is het haar gebleken, dat de inrigting noch ten aanzien van de verfraaijing der stad, noch in andere opzigten zoodanig zou worden, dat zij vrijheid meent te hebben tot afstand van bedoeld terrein te adviseeren, te meer, (dit wordt ter loops opgemerkt) daar de som, welke men voor dien grond kan besteden, niet in verhouding schijnt te staan met het belang der stad. De commissie adviseert alzoo aan Ged. Staten kennis te geven, dat de raad *vooralsnog* niet genegen is, den verkoop van bedoeld terrein te beproeven.

Dit rapport onmiddellijk in beraadslaging genomen zijnde, verklaart zich de heer v. HEIJNINGEN BOSCH tegen de genomene conclusie. Hij wil niet ontkennen, dat de grond misschien op den duur zeer goed kan gebruikt worden, maar reeds jaren lang ligt hij nutteloos daarheen en de vooruitzigten op de vergrooting van *Minerva* liggen nog ver in de toekomst. Daarenboven zou het spr. leed doen, dat de noodzakelijke verplaatsing van de societeit de Harmonie, de eenige plaats waar alle standen van Groningen bijeenkomen, door toedoen van den raad geen plaats zou kunnen hebben. Ook gelooft hij, dat zulks over 't algemeen een' ongunstigen indruk zou maken.

De voorzitter komt er tegen op dat de grond nutteloos daarheen ligt en ondersteunt de conclusie van het rapport.

De heer DOORNBOSCH deelt het gevoelen van den heer VAN HEIJNINGEN BOSCH en wenscht in het belang van de 700 leden der societeit hier eenigzins toe te geven.

De heer TRIP merkt op, dat 't hier eigenlijk nog niet de vraag is van toegeven, maar vooreerst, hoe de inrigting der societeit zal worden.

De heer DOMMERING is ook het gevoelen van den heer VAN HEIJNINGEN BOSCH toegedaan. Een gedeelte van den grond zou nog altijd aan de stad kunnen blijven, groot genoeg voor de oprigting van eene school.

De heer DE SITTER is eveneens tegen de conclusie der commissie; hij stelt tegenover de mogelijkheid, dat het terrein door de stad zou kunnen worden gebruikt, de zekerheid van door den afstand het belang te bevorderen van de societeit de Harmonie. Ook bestaat niet meer zulk een groot gebrek aan lokalen als voor een paar maanden.

De heer CREMERS oordeelt, dat de wijze van inrigting van het societeitslokaal geene bezwaren tegen den afstand moest opleveren.

De heer TRIP beweert, dat de wijze van inrigting der societeit hier wel degelijk grooten invloed moet hebben. Wanneer de stad een terrein zal afstaan, waarvan zij ontegenzeggelijk voor verschillende einden, zooveel partij kan trekken, dan moet wel degelijk in aanmerking komen, of datgene, waarvoor die afstand zal geschieden, zoodanig zal worden, dat het aan de verwachting beantwoord en tegen den afstand kan opwegen. — Hij wil hier echter niet te kort doen aan het beleid der commissie van wege de societeit, die tracht te doen wat in haar vermogen is.

De heer QUINTUS was er steeds voor geweest den grond af te staan, *mits* daardoor de andere belangen der stad of de regten van anderen niet werden verkort. Nu is het zeker, dat, als de Akademie Minerva blijft, er ook de grond moet blijven, om casu quo Minerva te kunnen vergrooten. Ook zou het hard zijn, om zonder dadelijke noodzaak, aan de societeit Soranus, die tegenwoordig den grond in gebruik heeft, dien te ontnemen en aan eene andere societeit af te staan. Dit alles zou echter nog niets zijn, als de societeit haar plan onbekrompen wilde uitvoeren en eene inrigting wilde maken, Groningen waardig; nu echter dit niet zal gebeuren en het lokaal achteraf zal worden opgerigt, oordeelt hij het beter, de plaats voor de stad te behouden.

De heer v. ITTERSUM ondersteunt nog het gevoelen der commissie, om het groote belang, 't welk voor de stad in het bezit van het terrein in het midden der stad gelegen is.

De conclusie van het rapport wordt hierop in omvraag gebragt en met 15 tegen 6 stemmen aangenomen. (*Tegen: de heeren Doornbosch, v. Heijningen Bosch, Wichers, Cremers, de Sitter* en *Dommering.*)

11) *Rapport over eene missive van de voogden van het Anthony-gasthuis*, waarbij wordt verzocht, dat aan dat gesticht tegen billijke schadeloosstelling in eigendom worden overgedragen de gebouwen, die vroeger voor de verpleging van krankzinnigen waren bestemd, — bij monde van den heer CREMERS. Én op gronden van billijkheid, én op gronden van regt adviseert de commissie het verzoek toe te staan, tegen betaling van *f* 185, en wordt door haar voorgesteld, een concept-raadsbesluit, daartoe strekkende, onder goedkeuring van Ged. Staten, te arresteren.

De voorzitter stelt de dadelijke behandeling voor; de heer OUDEMAN wenscht ter visie legging, waartoe wordt besloten.

12) *Voorstel van den heer* DE LA FAILLE, daartoe strekkende, dat 1) door den raad zoo spoedig mogelijk worde voorzien in de vacature, ontstaan door het overlijden van de wed. VAN DUIKEN, stads vroedvrouw, 2) dat zij voor den tijd van 2 à 3 jaren worde aangesteld, na welken tijd zij zich bij den raad moet aanmelden, om op nieuw te worden benoemd.

De heer SLOT deelt mede, dat het collegie van dagelijksch bestuur het gevoelen van den voorsteller niet is toegedaan, maar oordeelt, dat de benoeming van stadsvroedvrouwen aan burg. en weth. behoort, overeenkomstig art. 22 van het reglement betreffende de vroedvrouwen, in verband met de gemeentewet.

De heer DE LA FAILLE gelooft, dat 't hier niet de vraag is, wat de woorden van dat art. 22 zeggen. Hij kan zulk een groot onderscheid niet zien tusschen de aanstelling van den instituteur, welke door den raad geschiedt, en van eene vroedvrouw. Overigens is het spr. zelven onverschillig of hij dat regt van benoeming heeft.

De heeren DE SITTER en LOHMAN meenen, dat hier alleen de vraag geldt, wat de gemeentewet zegt, en gelooven, dat art. 145 der gemeentewet, in verband met art. 22 van bovengenoemd reglement, geen twijfel overlaat aan hunne meening, dat hier burg. en weth. de benoeming hebben.

De heer CREMERS wenscht het nemen van een besluit te verdagen, daar het hier een groot beginsel geldt en in eene zaak van zoo groot belang een naauwgezet onderzoek wenschelijk is.

De heer SLOT ziet de noodzakelijkheid tot uitstel niet in.

De heer QUINTUS wel. Er moge haast bij deze benoeming zijn, ze stelt te groot principe vast, om daar ondoordacht

over heen te stappen. Hij is niet overtuigd van de kracht, die men aan art. 145 der gemeentewet wil geven.

Evenmin de heer SWAAGMAN.

Na eenige verdere discussie wordt besloten het voorstel ter secretarij neder te leggen, om nader te behandelen.

13) *Mededeeling* van den voorzitter, dat bij de leden, tot onderzoek, is rondgezonden de rekening van de Ned. Herv. en R.-Kath. diakoniën over 1851, en dat door hem zijn benoemd om bij de verkiezing van leden van de kamer van koophandel te adsisteren de heeren UPMEIJER en DOMMERING.

Na voorlezing der korte notulen, wordt deze zitting opgeheven.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Donderdag den 21sten October.

Ingekomen: 1) Een ontwerp tot het voorloopig in omloop blijven van 10 millioen muntbiljetten, uitgegeven krachtens de wet van 1849.

2) Ontwerp tot regeling van de ontvangsten en uitgaven van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren over 1853. — Drukken en verzending naar de afdeelingen.

Het eindverslag over het ontwerp tot goedkeuring van het voorgenomen huwelijk van Z. K. H. Prins *Hendrik* gereed zijnde, wordt, op voorstel van den heer *de Man*, dadelijk voorgelezen en het ontwerp onmiddellijk in deliberatie gebragt. De wet wordt aangenomen met algemeene stemmen.

De discussiën over het ontwerp wegens de verlenging van den Rijnspoorweg naar de Pruissische grenzen zijn bepaald op Zaturdag.

De commissie voor de verzoekschriften, brengt, bij monde van den heer *Gevers Deijnoot*, o.a. het volgende verslag uit: „*K. W. Bakker* en drie andere verveeners, ingezetenen der gemeente Oldekerk in de provincie Groningen, beklagen zich, dat de accijns op den turf hunne nijverheid zóó bezwaart, dat zij zich weldra genoodzaakt zullen zien de veengraverijen op te geven. Zij verzoeken daarom dringend, dat uwe Kamer zoodanige maatregelen moge nemen, dat de belasting op de brandstoffen voor het jaar 1853 worde afgeschaft."

Dit adres wordt, ter inzage der leden, ter griffie nedergelegd.

Bij de Tweede Kamer is ingekomen het verslag omtrent het armwezen over 1850. De laatste inlichtingen voor het opmaken van dat verslag waren in Mei dezes jaars eerst bij het gouvernement ontvangen.

In dat uitgebreide verslag van Z. E. den minister van binnenlandsche zaken, betreffende den staat van het Armwezen voor het jaar 1850, komt voor, dat de bevolking des Rijks, op den laatsten December van dat jaar, heeft bedragen 3,073,411 zielen, of 16,820 meer dan op den laatsten December van het vorige jaar.

De instellingen, daarbij vermeld, worden verdeeld in twee hoofdsoorten, als: instellingen ten behoeve van of tot het verzorgen van armen, ook door werk en onderwijs, — en in instellingen, welke het voorkomen van armoede ten doel hebben.

Tot de eerstgenoemde, welker aantal van jaar tot jaar is toegenomen, hebben behoord 7167. Van deze hebben 753 zich onttrokken aan de mededeeling van de verlangde opgaven, waardoor, naar het oordeel des ministers, de natie verstoken blijft van het nut, 't welk uit eene meer wisse beschouwing van het verslag zoude kunnen worden afgeleid. Het cijfer van de personen, die van de overige weldaden hebben genoten, bedraagt 646,650, waaronder 424,514 huiszittende armen, en verder, onder nog meer andere, 18,775 bewoners van Godshuizen; — 16,624 verpleegden in gasten ziekenhuizen; — 54,096 behoeftige kinderen in armenscholen; — 79,220 kinderen in scholen, waarin, gemeenschappelijk met andere, kinderen van behoeftige ouders worden onderwezen; — 11,583 kinderen in bewaarscholen; — 8478 personen in werkplaatsen van liefdadigheid: — 9935 personen in de koloniën van de Maatschappij van Weldadigheid.

Onder de huiszittende armen zijn 232,826 personen vermeld, die alleen gedurende een gedeelte van het jaar onderstand hebben genoten. Onder de verpleegden in de gasthuizen is een niet onaanzienlijk aantal begrepen geweest, die niet tot de behoeftigen behoorden. Onder de 91 596 kinderen op de scholen, waren er vele, welker ouderen niet worden bedeeld. De minister komt daaruit tot het besluit, dat op verre na niet kan worden aangenomen, dat in Nederland een vijfde der bevolking tot de eigenlijk gezegde armen behoort.

Voor deze instellingen is uitgegeven een bedrag van *f* 12,459,515. Na aftrek van de kosten van onderhoud, administratie, en ook van geldbelegging, komt men in het verslag tot het besluit, dat regtstreeks voor onderhoud van behoeften is besteed eene som van *f* 7,664,151.

De ontvangsten hebben werkelijk bedragen *f* 12,881,490. Daarbij komen onder meer andere voor, behalve kostgelden, vergoedingen enz., *f* 760,600 van voordeelige saldo's van vorige jaren; *f* 6,500,634 uit eigene middelen van verschillenden aard, *f* 5.022,151 uit giften, bijdragen, collekten en subsidiën.

Zitting van Zaturdag den 23sten October.

In de zitting der Tweede Kamer der Staten Generaal van heden is ingekomen een voorstel van den heer *Wintgens*, strekkende tot het instellen van een onderzoek naar den toestand der nationale zeevisscherijen, en bijaldien deze ongunstig mogt zijn tot het opsporen der oorzaken daarvan en het beramen van middelen tot opbeuring. Dat voorstel is naar de afdeelingen verzonden om onderzocht te worden.

Daarna hebben de beraadslagingen plaats gehad over het wets-ontwerp tot onteigening van perceelen voor de verlenging van den spoorweg van Arnhem tot de Pruissische grenzen, waarvan de titel door den minister van binnenl. zaken in den loop der discussie veranderd is in dien van: „Wets-ontwerp verklarende het algemeen nut der verlenging van den spoor weg van Arnhem tot de Pruissische grenzen."

Dat wetsontwerp is met *algemeene stemmen aangenomen*, — alsmede dat tot verhooging van het 1ste hoofdstuk der staatsbegrooting van 1852 (bijdrage aan de Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij), waaromtrent de commissie van rapporteurs haar eindverslag heeft uitgebragt, en dat, als van eenvoudigen aard zijnde, de vergadering, op voorstel van den heer *van Hoëvell*, heeft besloten, onmiddellijk, na het zoo even gemelde, in behandeling te nemen.

De commissie van rapporteurs, belast met het opmaken van een voorloopig verslag, nopens de uitkomst van het onderzoer van de beide *eerste* hoofdstukken der staatsbegrooting voor 1853 (Huis des Konings en Hooge kollegiën van Staat), bestaande uit de heeren *Bachiene*, *van Goltstein*, *van Hall*, *ten Cate* en *Heemskerk*, heeft dit verslag den 19den October opgemaakt.

Daarin komt voor, dat de commissie heeft gemeend, niet onvermeld te mogen laten, dat verscheidene leden in de Afdeelingen der Tweede Kamer hebben aangemerkt, dat het onderzoek dezer begrooting een weinig al te spoedig op de indiening is gevolgd, en zonder dat eene genoegzame tijd is gelaten, om den daarbij overgelegden stapel papieren behoorlijk te lezen en derhalve het geheel te overzien.

Men heeft met groot genoegen vernomen, dat bij de schatkist, als batig slot van vorige diensten, de aanzienlijke som van *f* 9,946,664 aanwezig is, en dat de opbrengst der middelen steeds toeneemt; maar men heeft tevens doen opmerken, dat deze verbetering in geene zeer sterke mate voortduurt en geen gelijken tred houdt met den aanwas der bevolking. Sommige leden hebben gemeend, dezen gunstigen staat van zaken te mogen toeschrijven aan den geest van orde, welke de Regering kenmerkt; — aan de veerkracht die zij ontwikkelt, en ook aan het versterkte vertrouwen en den meer opgewekten publieken geest, door de uitbreiding der volksregten. Andere leden hebben echter geoordeeld, dat deze laatste voorstelling niet geheel van overdrijving was vrij te pleiten, en dat men in dezen als hoofdoorzaak wilde doen gelden datgene, 'twelk ten hoogste als eene bijkomende kon worden aangemerkt; — dat tooh in de laatste drie jaren de baten der O. I. geldmiddelen de raming met verscheidene millioenen hebben overtroffen, welke omstandigheid niets gemeens heeft met de staatsinstellingen in het moederland, maar alleen te wijten is aan goede oogsten en het bedingen van voordeelige prijzen. Sommige leden hebben daarbij gevoegd, dat, ofschoon men gaarne de verdiensten der tegenwoordige Regering in het geldelijk beheer wil erkennen, het onbillijk zoude zijn, uit het oog te verliezen, dat de kiem der verbering gelegd is vóór 1848 en onder de vorige besturen.

Wat de besparingen betreft, die voor de begrooting van 1851 eene som van 14½ ton goud zouden hebben beloopen, heeft men gemeend te moeten opmerken, dat het bedrag der uitgaven wel beneden de raming is gebleven, maar dat deze uitkomst geenszins als een bewijs van bijzondere spaarzaamheid kan gelden, en voor een goed deel ook niet van de hoofden der departementen heeft afgehangen; — dat toch, als op het *tweede* hoofdstuk *f* 40,820 voor den raad van state minder is uitgegeven, dit te weeg is gebragt omdat de bezoldiging voor twaalf leden is uitgetrokken, en er bij dien raad slechts zeven aanwezig zijn, en dat, als bij het *vijfde* hoofdstuk *f* 214,938 minder is uitgegeven, dan bij de begrooting is toegestaan, dit hieraan moet worden toegeschreven, dat op de begrooting aanzienlijke sommen voor waterwerken waren toegestaan, die niet zijn, of niet behoefden te worden uitgegeven.

Men heeft evenwel gemeend, niet onopgemerkt te mogen laten, dat onze geldelijke toestand altijd nog zijne nadeelige zijde heeft, — dat, bij een cijfer van 70 millioenen, niet minder dan 36 voor renten worden gevorderd, — en dat Nederland alzoo aan niets meer behoefte heeft, dan aan het verminderen van dien rentelast; dat hetgeen na dien conversie-maatregel van 1844 in dezen is verrigt, nog niet zeer bevredigend kan worden geacht, vermits het ingekochte kapitaal van *f* 6,659.544 voor meer dan de helft met de opbrengst vrn verkochte domeinen is gekweten, en de Staat derhalve tot vermindering van schuld, een deel van zijn kapitaal heeft opgeofferd. Naar aanleiding van deze bedenking, hebben de leden der Kamer zich allezins verheugd over de toezegging des ministers van financiën, dat eerlang maatregelen tot eene conversie van de 4 pc. schuld zullen worden voorgedragen, indien ten minste geene staatkundige of andere belangen zulks mogten verbinderen, en verklaard, de voordragt daarvan met verlangen te gemoet te zien.

Eene tweede bedenking betreft de middelen, die hier te lande niet meer dan 57 millioenen opbrengen, en voor welken een groot deel uit de inkomsten der overzeesche bezittingen moet worden geleverd; eene bijdrage, die uit haren aard steeds onzeker moet worden geacht. Naar aanleiding van deze bedenking, hebben eenige leden gemeend te moeten aanmerken, dat op deze wijze de zaak, die het hier geldt, nog te gunstig wordt voorgesteld, vermits, naar hun oordeel, niet altijd op eene zoo aanzienlijke bijdrage als van 14½ millioen, kan worden gerekend, indien men de welvaart der Javaansche bevolking niet wil ondermijnen, en daarentegen de verdere ontwikkeling dezer rijke bezittingen wil bevorderen.

Bij de overtuiging dat 's Lands geldelijke toestand dus ook nog zijne schaduwzijde oplevert, heeft men gemeend te moeten verklaren, dat men het leedwezen zoude zien, dat de Regering zich door de gunstige omstandigheden van het oogenblik liet verleiden, om 's Lands penningen met ruimere hand te besteden dan volstrekt noodig is, en heeft men gemeend te moeten doen opmerken, dat in sommige opzigten niet zeer gestreng wordt toegezien op het verleenen van wachtgeld; — dat, bij sommige departementen, een ruim gebruik wordt gemaakt van het verleenen van pensioen; — dat de begrooting voor 1853, wat het eindcijfer betreft, weder *f* 272,892 hooger is, dan die van 1851, welke laatste ook weder een hooger eindcijfer heeft opgeleverd, dan die van 1850.

In aanmerking nemende, dat de kosten van het centraal bestuur één millioen bedragen, heeft men de vraag gedaan, of niet langzamerhand daarop eene belangrijke bezuiniging zoude te verkrijgen zijn, door eenmaal eene vaste bepaling te maken betreffende de bezoldigingen der onderscheidene ambtenaren en bedienden bij het hoofdbestuur, en gestrengelijk de hand daaraan te houden. Men heeft daarbij gewezen op de zonderlinge verhouding tusschen de bezoldigingen van sommige ambtenaren en hunnen rang; — op commiezen, welke hooger betaald worden dan referendarissen; — op een commies-griffier, die kariger wordt bezoldigd dan zijn kamerbewaarder; — op boden, welker traktementen met dat van een officier bij de landmagt gelijk staat, of hetzelve overtreffen. Sommige leden hebben verlangd, dat, op het voorbeeld van België, het bestuur der departementen bij organieke besluiten mogt worden geregeld.

Verder is nog opgemerkt, dat de laatste tijd onvruchtbaar is geweest in één opzigt, namelijk in de opheffing van nog bestaande bijzondere fondsen, als die van de wapening van het zuidelijk frontier, en van de bakengelden.

Eenige leden wilden daarbij de aandacht der Regering hebben gevestigd op de wenschelijkheid van eene verdere vermindering der loodsgelden en vooral van de verlaging van het tonnegeld der zeeschepen. Zij hadden met genoegen uit de aanspraak des ministers van financiën gezien, dat dit tonnegeld in de acht eerste maanden van het loopende jaar *f* 50,000 meer had opgebragt, dan in hetzelfde tijdperk van 1851. Daaruit bleek toch dat onze scheepvaart en handel eer toe- dan afnamen. Maar men meende te moeten herinneren, dat, gelijk vroeger meermalen betoogd, zulk eene uitkomst op den duur niet te verwachten zal zijn, indien niet de op scheepvaart en handel drukkende lasten zoodanig worden gematigd, dat mededinging met den vreemdeling mogelijk blijft.

Bij de overweging der onderdeelen, is aangemerkt, dat, hoe ongenegen men ook zou mogen wezen, om bij de menigvuldige werkzaamheden welke de Kamer te verwachten heeft, de voordragt van nieuwe wets-ontwerpen uittelokken, men zich niettemin verpligt gevoelt de aandacht der Regering te vestigen op de toenemende noodzakelijkheid, om eene wet tot stand te brengen, welke de zamenstelling en de bevoegdheid van den raad van state wordt geregeld, ten aanzien van welke reeds in December 1849 is erkend, dat zij tot de onderwerpen behoorden welke geen lang uitstel konden lijden.

Uit het verslag van de commissie van rapporteurs over hoofdstuk XI der staatsbegrooting (koloniale aangelegenheden) blijkt, dat in eene der afdeelingen van de Tweede Kamer slechts beschouwingen van algemeenen aard zijn gegeven. Eenige leden hebben zich verklaard tegen de verhooging van het arbeidsloon, welke het Indisch bestuur schijnt te willen invoeren, ter verbetering van den toestand der Javaansche arbeiders.

Hoezeer dit doel ook goedkeurende, meenden zij echter het middel daartoe min juist te zijn gekozen en zou die verhooging, huns inziens, grootendeels strekken tot verbetering van den toestand der hoofden, aan wie de betaling geschiedt, en niet geheel van dien der arbeiders. Hiertegen werd echter aangevoerd, dat door het Indisch bestuur ook verordeningen zijn daargesteld omtrent eene beter verzekerde uitbetaling van arbeidersloonën.

Verder werd gewezen op de minder verkieslijke wijze van uitgifte der suiker-contracten aan hen, wien het Indisch bestuur om de eene of andere reden bijzonder genegen is. Men was van meening, dat, ook in het belang van de schatkist, en nieuwe contracten en oude, na expiratie van den termijn, voor de algemeene concurrentie behoorden te worden opengesteld. Andere leden daarentegen geloofden, dat deze wijze van uitbesteding der contracten, niet in overeenstemming is met de grondslagen van het stelsel van suiker-cultuur op Java.

Met genoegen hebben eenige leden opgemerkt, dat het de meening is der regering, dat zij bevoegd is te bepalen, dat voortaan de kinderen, geboren uit slavinnen, in de Oost-Indische bezittingen vrij zullen zijn. Andere leden hebben, zonder zich te dezer gelegenheid in den breede over de zaak zelve te willen uitlaten, reeds dadelijk verklaard, dat zij niet kunnen toestemmen in eene dergelijke emancipatie zonder schadeloosstelling.

Verder werd de kwestie ter sprake gebragt, reeds bij de openbare discussiën in het afgeloopen jaar behandeld, of art. 119 der grondwet niet reeds nu eene vaststelling bij de wet vordert van de begrooting voor de koloniën.

Gelijk bij de begrooting voor 1852 wordt ook nu weder het verlangen te kennen gegeven naar eene spoedige indiening van de wet, regelende de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen, en wilde men de indiening er van afhankelijk hebben gemaakt van de vaststelling der reeds voor eenigen tijd aan de Kamer ingezonden comptabiliteitswet hier te lande.

Eindelijk vraagt men nog, of reeds door de regering omtrent den afstand der tinmijnen op Banka een besluit is genomen.

Uit de aan de Tweede Kamer medegedeelde bescheiden omtrent de nieuwe organisatie van het wapen der artillerie blijkt, dat het personeel staat, behalve de staven, uit:

I. een regement veldartillerie, dat 10 veld-kompagniën telt en 1 veld-kompagnie van het Limburgsch contingent en 1 depôt-kompagnie, bestemd voor de bediening van 11 batterijen van 8 vuurmonden, en wel 6 van 12 pond, bespannen met 6 paarden en 5 van 6 pond, bespannen met 4 paarden.

II. een regement vesting artillerie, tellende 12 kompagniën en 1 depôt-kompagnie, tevens ingerigt om op den voet van oorlog vermeerderd te worden met 4 kompagniën schutterij.

III. een korps rijdende artillerie, bestaande uit 4 veld kompagniën en 1 depôt-kompagnie, bestemd voor de bediening van 4 batterijen van 8 vuurmonden en wel 2 van 12 en 2 van 6 pond, bespannen met 6 paarden.

Het ontwerp van wet houdende bepalingen ter uitvoering van art. 187 der grondwet (inkwartieringen enz.) is bij de Kamer op nieuw ingediend. Dit ontwerp intusschen is, behoudens eenige veranderingen, grootendeels gelijk aan dat, hetwelk gevoegd was bij de koninklijke boodschap van den 15den Dec. 1851. De regering meent uit dien hoofde zich te kunnen houden aan de memorie van toelichting, welke daarbij gevoegd was, voor zooverre zij op het tegenwoordig ontwerp van toepassing kan worden geacht, en meent tot nadere adstructie der bepalingen niet beter te kunnen doen, dan het verslag der commissie van rapporteurs van den 26sten Maart 1852 op den voet te volgen, en de daarbij geopperde bedenkingen, zooveel in haar is, op te lossen; hetgeen des te gereeder geschieden kan, uit hoofde de regering zich niet heeft kunnen overtuigen, dat het stelsel, waarvan zij bij de zamenstelling van het voorgaand ontwerp van wet is uitgegaan, verkeerd zou zijn, en derhalve, integendeel gemeend heeft daarbij te moeten volharden.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.